

"İŞ, GÜÇ" ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ VE İNSAN KAYNAKLARI DERGİSİ

"IS, GUC" INDUSTRIAL RELATIONS AND HUMAN RESOURCES JOURNAL

2018 Cilt/Vol: 20/Num:3 Sayfa/Page: 303-340

Editörler Kurulu / Executive Editorial Group

Aşkın Keser (Uludağ University)
K. Ahmet Sevimli (Uludağ University)
Şenol Baştürk (Uludağ University)

Özel Sayı Editörü / Special Issue Editor

Prof. Dr. Yusuf Alper

Özel Sayı Sekreteryası / Special Issue Secretariat

Damla Şahin

Yayın Kurulu / Editorial Board

Doç. Dr. Erdem Cam (ÇASGEM)
Yrd. Doç. Dr. Zerrin Fırat (Uludağ University)
Prof. Dr. Aşkın Keser (Uludağ University)
Prof. Dr. Ahmet Selamoğlu (Kocaeli University)
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Sevimli (Uludağ University)
Prof. Dr. Abdulkadir Şenkal (Kocaeli University)
Doç. Dr. Gözde Yılmaz (Marmara University)
Yrd. Doç. Dr. Memet Zencirkıran (Uludağ University)

Uluslararası Danışma Kurulu / International Advisory Board

Prof. Dr. Ronald Burke (York University-Kanada)
Assoc. Prof. Dr. Glenn Dawes (James Cook University-Avustralya)
Prof. Dr. Jan Dul (Erasmus University-Hollanda)
Prof. Dr. Alev Efendioğlu (University of San Francisco-ABD)
Prof. Dr. Adrian Furnham (University College London-İngiltere)
Prof. Dr. Alan Geare (University of Otago- Yeni Zelanda)
Prof. Dr. Ricky Griffin (TAMU-Texas A&M University-ABD)
Assoc. Prof. Dr. Diana Lipinskiene (Kaunos University-Litvanya)
Prof. Dr. George Manning (Northern Kentucky University-ABD)
Prof. Dr. William (L.) Murray (University of San Francisco-ABD)
Prof. Dr. Mustafa Özbilgin (Brunel University-UK)
Assoc. Prof. Owen Stanley (James Cook University-Avustralya)
Prof. Dr. Işık Urla Zeytinoğlu (McMaster University-Kanada)

Ulusal Danışma Kurulu / National Advisory Board

Prof. Dr. Yusuf Alper (Uludağ University)
Prof. Dr. Veysel Bozkurt (İstanbul University)
Prof. Dr. Toker Dereli (Işık University)
Prof. Dr. Nihat Erdoğan (İstanbul Şehir University)
Prof. Dr. Ahmet Makal (Ankara University)
Prof. Dr. Ahmet Selamoğlu (Kocaeli University)
Prof. Dr. Nadir Suğur (Anadolu University)
Prof. Dr. Nursel Telman (Maltepe University)
Prof. Dr. Cavide Uyargil (İstanbul University)
Prof. Dr. Engin Yıldırım (Anayasa Mahkemesi)
Prof. Dr. Arzu Wasti (Sabancı University)

İş, Güç, Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, yılda dört kez yayınlanan hakemli, bilimsel elektronik dergidir. Çalışma hayatına ilişkin makalelere yer verilen derginin temel amacı, belirlenen alanda akademik gelişime ve paylaşım katkıda bulunmaktadır. "İş, Güç," Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi, 'Türkçe' ve 'İngilizce' olarak iki dilde makale yayınlanmaktadır.

"Is, Güc" The Journal of Industrial Relations and Human Resources is peer-reviewed, quarterly and electronic open sources journal. "Is, Güc" covers all aspects of working life and aims sharing new developments in industrial relations and human resources also adding values on related disciplines. "Is, Güc" The Journal of Industrial Relations and Human Resources is published Turkish or English language.

TARANDIĞIMIZ INDEXLER

Dergide yayınlanan yazılardaki görüşler ve bu konudaki sorumluluk yazarlarına aittir.
Yayınlanan eserlerde yer alan tüm içerik kaynak gösterilmeden kullanılamaz.

All the opinions written in articles are under responsibilities of the authors.
The published contents in the articles cannot be used without being cited

“İş, Güç” Endüstri İlişkileri ve İnsan Kaynakları Dergisi - © 2000- 2018

“Is, Guç” The Journal of Industrial Relations and Human Resources - © 2000- 2018

İÇİNDEKİLER

YIL: 2018 / CİLT: 20

SAYI: 18. ÇALIŞMA EKONOMİSİ VE ENDÜSTRİ İLİŞKİLERİ KONGRESİ ÖZEL SAYISI

SIRA	MAKALE BAŞLIĞI	SAYFA NUMARALARI
1	Prof. Dr. Yusuf Alper / Özel Sayı Editörü Sunuş	6
2	Prof. Dr. A. Çiğdem Kirel, Prof. Dr. Yılmaz Özkan, Prof. Dr. Verda Canbey Özgüler, Doç. Dr. M. Çağlar Özdemir, Doç. Dr. Fatma Kocabaş, Doç. Dr. Ekrem Erdoğan Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü Öğrencilerinin Kimlik Algıları ve İşgücü Piyasalarındaki Beklentileri DOI: 10.4026/iscguc.473444	7
3	Arş. Gör. Süheyla Erikli Türkiye’de Aile Dostu Refah Politikalarının Kreş ve Bakımevleri Hizmetleri Açısından Gerekliliği DOI: 10.4026/iscguc.473454	37
4	Dr. Öğr. Üyesi Davuthan Günaydın, Doç. Dr. Çiğdem Vatansever, Ahmet Aktuna Tarım Sektöründe Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Tutumları DOI: 10.4026/iscguc.473461	53
5	Prof. Dr. Sevda Demirbilek, Doç. Dr. Şebnem Seçer, Arş. Gör. Duygu Köleoğlu Çalışma Zamanı Kültürünün Tüketim Toplumu Açısından İncelenmesi DOI: 10.4026/iscguc.473598	81
6	Prof. Dr. Fatih Karcıoğlu, Arş. Gör. Ensar Balkaya Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı ve Girişimcilik Niyeti İlişkisi: TRA1 Bölgesi Örneği DOI: 10.4026/iscguc.473601	101
7	Dr. Öğr. Üyesi Ergün Yazıcı Sağlık Politikalarında Değişim ve İstihdam Biçimine Etkisi DOI: 10.4026/iscguc.473602	126
8	Prof. Dr. Güven Murat Dünya’da ve Türkiye’de Neo-Liberal Ekonomi Politikalarının İşgücü Piyasasına Yansımalarına Bakış DOI: 10.4026/iscguc.473606	153

9	Dr. Öğr. Üyesi Ö. Hakan Çavuş Sosyal Politika Bakımından Meslek Edinilmiş Geçici İş İlişkisi DOI: 10.4026/isguc.473608	183
10	Doç. Dr. Hande Şahin Türkiye’de Kolektif İşçi Hareketlerini Sınırlandıran Etkenler DOI: 10.4026/isguc.473609	203
11	Dr. Öğr. Üyesi Menekşe Şahin, Dr. Öğr. Üyesi Gökben Bayramoğlu Kayıt Dışı İstihdam Nedenlerine İlişkin Niteliksel Bir Analiz: Çorum İlinde Kayıt Dışı İstihdam Nedenleri Hakkında İşveren, İşçi ve Kamu Görüşlerinin Değerlendirilmesi DOI: 10.4026/isguc.473610	229
12	Doç. Dr. Sadık Kılıç, Arş. Gör. Büşra Yüksel, Arş. Gör. Ali İhsan Balcı Sendikalar Örgütlenme Stratejisi ile İlgili Ne Yapıyor? TÜRK-İŞ, DİSK ve HAK-İŞ Örnekleri DOI: 10.4026/isguc.473614	259
13	Dr. Öğr. Üyesi Oğuz Kağan Yasım Taşeron (İşçileri) Taş Taşısın: Belediye İşçileri Örneği DOI: 10.4026/isguc.473616	285
14	Doç. Dr. Adnan Küçükali, Uğur Şen Çalışanların Sosyal Sorumluluk ve Çevre Algıları: Sakin Kent (Cittaslow) Uzundere Örneği DOI: 10.4026/isguc.473618	309
15	Prof. Dr. Suat Uğur, Yeşim Özdemir Ev Hizmetleri Alanında Çalışan Yabancı Kadın İşgücünün İncelenmesi: İzmir İli Alan Araştırması DOI: 10.4026/isguc.473619	347
16	Dr. Öğr. Üyesi Bülent Arpat, Prof. Dr. Yılmaz Özkan İşletmelerde Ölçek, Ekonomik Faaliyet Grubu ve Tehlike Sınıfı Değişkenlerinin İş Güvenliği Kültürü Üzerine Etkisi: Metal Sektörü, Denizi İli Örneği DOI: 10.4026/isguc.473620	365
17	Prof. Dr. Yusuf Alper, Öğr. Gör. Duygu Açıık, Arş. Gör. Ulviye Tüfekçi Sosyal Güvenlikte Yeni Yol Arayışı: Risk Temelli Sosyal Güvenlik Anlayışından Herkes için Hayat Boyu Sosyal Güvenlik Anlayışına DOI: 10.4026/isguc.473622	389

ÇALIŞANLARIN SOSYAL SORUMLULUK VE ÇEVRE ALGILARI: SAKİN KENT (CİTTASLOW) UZUNDERE ÖRNEĞİ¹

Adnan KÜÇÜKALİ²

Uğur ŞEN³

ÖZET

1999 yılında İtalya’da başlayan sakin kenthareketi, günümüzde doğal olanın korunmasına ve geleneksel değerlerin kaybolmasına karşı, uluslararası boyutta bir tepki haline gelmiştir. Sakin kent hareketinin genel merkezi, oluşturduğu standartlar aracılığıyla, sakin kent unvanını elde etmek isteyen, nüfusu 50 binin altında olan çevreye, doğal ve yerel değerlere uygun kentlerin, organize bir şekilde ve küresel boyutta faaliyetlerini sürdürmelerine zemin hazırlamaktadır.

Türkiye’deki 14 sakin kentten birisi olan Uzundere, henüz bu unvanı almamış çevre illere de bir rol model olma durumundadır. Bu yeni oluşum diğer sakin kentlerde olduğu gibi yalnızca çevreyi ve doğal yaşamı korumak ve geleneksel değerleri yaşatmakla yetinmemekte aynı zamanda kentin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine de katkı sağlamaktadır.

Bu araştırmada, sakin kent Uzundere’de kamu ve özel sektör çalışanlarından oluşan toplam 183 bireyin sosyal sorumluluk ve çevre algıları inceleme konusu yapılmıştır. Elde edilen veriler, Uzundere’nin sakin kent olmasının çalışma hayatı üzerinde olumlu etkileri olduğunu ancak çalışanların sakin kent oluşumu ve sonrasında kentin yönetimi, kentle ilgili alınan kararların uygulanması süreçlerinde daha etkin düzeyde demokratik katılımlarının sağlanmasının beklentisi içerisinde olduklarını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Cittaslow, Sakin Kent Hareketi, Çevre Politikaları

1 Bu çalışma “Çevre Politikaları Kapsamında Sakin Kentlerin Çalışanların Yaşam Tatmini Üzerindeki Etkileri: Uzundere Örneği” başlıklı yüksek lisans tezinden yararlanılarak hazırlanmıştır.

2 Doç. Dr. Adnan KÜÇÜKALİ, Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Üniversitesi, Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü, adnankucukali@atauni.edu.tr

3 Doktora Öğrencisi Uğur ŞEN, İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, ugursen@bk.ru

SOCIAL RESPONSIBILITY AND ENVIRONMENTAL PERCEPTIONS OF EMPLOYEES: CITTASLOWUZUNDERE SAMPLE

ABSTRACT

The Cittaslow movement, which began in Italy in 1999, has become an international preservation of the natural and response the disappearance of traditional values. The headquarters of the Cittaslow movement, through its established standards, is laying the groundwork for establishing a city with a population of less than 50.000, seeking to acquire the title of cittaslow, and to operate in an organized and global dimension.

Uzunderere is one of the 14 cittaslows in Turkey, it becomes a role model in the near places that have not received this title yet. This new formation, as in other cittaslows, not only contributes to preserving the environment and natural life and to keeping traditional, but also contributes to the socio-economic development of the city.

In this research, the subject of social responsibility and environmental perceptions of 183 individuals composed of public and private sector employees in cittaslow Uzunderere was made.

According to the results, the fact that Uzunderere is cittaslow has positive effects on working life. However, during and after the cittaslow process, employees are expected to have a more effective and democratic participation in this process, city management and city-related decisions.

Keywords: Cittaslow, Cittaslow Movement, Environmental Policies

Jel Codes: J81, Q51, R11

GİRİŞ

19. yy iletişim ve bilişim teknolojilerinin gelişiminde oldukça önemli atılımların olduğu ve küreselleşmenin olanca hızı ile devam ettiği bir dönemdir (Güldiken ve Aslan, 2006: 1983-185). Bu hızlı gelişim ve ilerleme hemen tüm dünyayı etkisi altına alarak farklı toplumların birbirlerine benzemelerine farklı kültürlerin ise ortadan kalkmalarına neden olmuştur (Güldiken, 2015: 132, Coven, 2009: 3).

Toplumların benzeşmesine, var olan değerlerinin kaybolmasına ve standart kültürlerin oluşmasına karşı olan Slow food hareketi 1986 yılında tepkisel bir oluşum olarak ortaya çıkmıştır. Temel felsefesini Slow food hareketinden alan, Cittaslow veya sakin kent hareketi bu düşünceyi kent hayatına uygulamak suretiyle 1999 yılında yine aynı ülkede, İtalya da ortaya çıkmıştır. Hareket genişleyerek 2017 yılının Eylül ayı itibariyle 30 farklı ülkeden, 236 şehri bünyesine katmıştır. Türkiye’de ise halen 14 adet sakin kent mevcuttur. Bunlardan birisi de bu araştırmaya konu olan Erzurum ili Uzundere ilçesidir. İlçe 2016 yılı Mayıs ayı itibariyle sakin kent unvanına kavuşmuştur. Sakin kent hareketinin Uzundere ilçesine etkisinin araştırıldığı bu çalışma, sakin kent Uzundere’de kamu ve özel sektörde çalışan toplam 183 bireyin anket aracılığıyla çalışma yaşantılarına yönelik düşüncelerinden hareketle meydana getirilmiştir. Çalışanlarının sosyal sorumluluklarını ve çevre algılarını belirlemek amacıyla yapılan bu araştırma ile ilçede bulunan kamu ve özel sektör çalışanlarının orantısal olarak büyük kesiminin sosyal sorumluluk bilincine sahip olduğu bilgisine ulaşılmıştır.

Yerel yönetimlerde katılımcı demokrasinin daha aktif düzeylerde işlerlik kazanabilmesi arzusunda olan çalışanlar, yönetim mekanizmalarında düşüncelerinin karşılık bulmasını ve yapılacak çevresel eylemlerde kendilerinin de dâhil edilmelerinin sakin kent felsefesinin benimsenip yaşatılmasında oldukça önemli bir unsur olduğunu ifade etmişlerdir.

Sakin Kent Hareketi

Slow Felsefesi

Modernleşme ve küreselleşme insan hayatına hareket kazandırmış böylelikle de zaman, insan hayatında en değerli unsurlardan birisi haline gelmiştir. Zamanı olmayan veya az olan insanlar çoğu kez boş zamana ihtiyaç duymaktayken, bu boş zamanı elde ettiklerinde ise hiç bir şey yapmadan dinlenmeyi bir eksik olarak kabul etmektedirler (Parkins & Craig, 2004: 365). Modern zamanlarda insan hayatının hızlanmasıyla birlikte, yavaşlama, sakinlik ihtiyacı gün geçtikçe artmaktadır. Literatürde yavaşlama

sadece hayatın sakin yaşanması değil, aynı zamanda geleneksel değerlerin yaşatılması, tarihi ve kültürel öğelerin kaybolmaması anlamında da kullanılmaktadır. Ancak küreselleşen dünyada toplumsal hayat küresel güçlerin belirlediği standartlara göre şekillendiğinden toplumların sahip olduğu öz değerler giderek kaybolmaktadır (Coven, 2009: 3-4).

Tarihin çok eski zaman dilimlerine kadar uzanan yavaşlama, sakinleşme isteği, hareketi günümüzde hayatın çeşitli alanlarında uygulama alanı bulmaktadır. Bunlara sakin yaşam, sakin eğitim, sakin okuma, sakin seyahat, sakin para, sakin ticaret, sakin şehir, sakin yemek, vb. örnekler verilebilir. Sakin hareket, sürdürülebilir şehir hareketi ve benzer sürdürülebilir olgularla bağlantılı olarak gelişmektedir (slowmovement, 2017).

Sakin hayatın sunduğu alternatif yaşam modeli hem kültürel değerlerin korunması hem de hayatı daha dengeli yaşama ihtiyacına cevap vermektedir. Bu nedenle sakin hareket yaşamın birçok alanında uygulama fırsatı bulmuştur. Sakin seyahat, sakin şehir, sakin yemek, sakin okul, sakin kitap, sakin hayat, sakin para sakinleşme hareketinin uygulandığı alanlardan birkaçıdır (Newman & Jennings, 2012: 195).

Sakinleşme hareketinin önemli bir ayağını da sakin yemek felsefesi oluşturmaktadır. Sakin yemek, gıda maddelerinin üretiminden tüketim aşamasına kadar geçen her evresinin belirli kalite standartlarına göre üretilmesi konusu başta olmak üzere yemek alışkanlıkları, yemeğin kültürel bir öğe olması ve toplumların kendine özgü yemek kültürlerinin standartlaşmaması gibi konulara yönelik faaliyetleri olan bir harekettir.

Sakin yemek hareketinin temel felsefesinden ilham alınarak oluşturulan sakin kent hareketi, kent kalitesinin korunmasını hedefleyen, geleneksel değerlerin yaşatıldığı, kent kimliğinin ve kentin mimari yapısının muhafaza edildiği, çevre düzeninin sağlandığı bir kentte yaşama ihtiyacına yönelik bir politikanın somurt adımlarından birisidir (Leitch, 2003: 440).

Sakin Yemek Hareketi

Araştırmacı yazar Carlo Petrini'nin 1986 yılında Mcdonald's firmasının Roma'nın işlek yerlerinden biri olan "İspanyol Merdivenlerinde (Piazza di Spagna)" açılmasını protesto etmesiyle sakin yemek hareketinin ilk adımı atılmıştır. Mcdonald's restoranının açılmasıyla, bir yandan zengin İtalyan yemek kültürü yozlaşırken, diğer yandan "İspanyol Merdivenleri" gibi İtalya için önemli bir meydanının estetik görüntüsü bozulmaktaydı.

Tüm bu olumsuzluklara karşı çıkan Petrini, yapmış olduğu protesto hareketi ile aynı zamanda ilerde dünyanın hemen her yerinde ortaya çıkacak ve benimsenecek sakin yemek ve sakin kent hareketinin temellerini de atmıştır (slowfood.com, 2017).

Sakin Yemek Hareketinin Felsefesi

Sakin yemek hareketi temel olarak sağlıklı beslenme faaliyetinin diğer bir adıdır. Besin maddelerinin üretiminden, tüketimine her aşamasında insan sağlığını korumak birincil amaçtır. Tarımsal faaliyetlerde kaliteli ürünlerin yetiştirilmesi, doğal çevreye zarar vermeyen ve insan sağlığına faydalı besin maddelerinin üretilmesi hareketin önem verdiği değerlerdendir.

Sakin yemek hareketi, tüm insanların erişebileceği makul bir ücretle alınabilen, insan sağlığına zarar vermeyen ve tüketenlerin zevk alabilecekleri, üreticileri için uygun bedelle satılabilen, gezegene ve ekosisteme zararı olmayan bir dünya öngörüyor. Bu dünya tipi, sakin yemek felsefesinin temelini oluşturmaktadır (slowfood.com, 2017).

Ayrıca hareket, her kültürün sahip olduğu mutfak lezzetlerinin korunması, geleneksel tariflerin yok olmaya mahkûm edilmemesi gerekliliği üzerinde de önemli görüşler bildirmektedir. Ayaküstü tüketilen fast food ürünleriyle donatılmış, insanlar arasında iletişimin olmadığı sofraların, insan sağlığını tehdit edebileceğini vurgulamaktadır (Ergüven, 2011: 208). Sakin yemek hareketi özellikle yerel ve bölgesel üreticilerin ürettiği ve bu ürünlerin mevsiminde toplanarak yenilmesinin faydalarına dikkatleri çekmektedir. Geleneksel tariflere uygun olarak yapılmış bir yemeğin, hoş sohbetler eşliğinde yenilmesi hareketin temel felsefesidir.

Sakin Kent (Cittaslow) Hareketi

Cittaslow, hızlı modern yaşamı, insanların hayatlarına olumsuzluklar getirdiği için eleştiren, hayatın pek çok alanında uygulama imkânı bulan, hızlı ve modern tüketim kalıplarının değiştirilmesi üzerine yoğunlaşan toplumsal bir harekettir (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 107).

Hareketin Gelişim Süreci

Cittaslow hareketi, Slowfood hareketinden ilham alarak oluşturulmuş, yavaşlama, sakinleşme (Slow) felsefesinin kentsel düzeye taşınmasını, kent kalitesinin korunmasını hedefleyen bir harekettir. 1999 yılında İtalya'nın dört kentinin belediye başkanı (Bra-Francesco Guida, Orvieto - Stefano Cimicchi ve Positano - Domenico Marrone) İtalya'nın Greve in Chianti şehrinde bir araya gelerek bu kentin belediye başkanı Paolo Saturnini'nin önderliğinde sakin kent hareketini oluşturmuşlardır (cittaslowturkiye.org, 2017).

İtalya'nın bir şehri olan Chianti'de ortaya çıkan hareket, küreselleşmenin neden olduğu toplumsal ve kültürel standartlaşmaya karşı bir tepkidir. Bu hareket kentlerin kültürel ve tarihsel değerlere dikkat ederek gelişim göstermesi gerektiğini savunmaktadır. Ayrıca her toplumun sahip olduğu kentsel mimarinin özenle yaşatılması ve bahsedilen hassasiyetlere saygılı bir kent gelişimini desteklemektedir. Ayrıca sakin kent hareketi, kentin ekonomik kalkınmasını küçük esnafın korunarak ve çevresel değerlere saygılı bir şekilde olmasının önemine vurgu yapmaktadır (Şahin ve Kutlu, 2014: 57).

Sakin Kent Hareketinin Felsefesi

Sakin hareket, toplumların modern zamanın getirdiği hızlanma akımına karşı alternatif olarak yavaşlamanın, sakinleşmenin önemine vurgu yapmaktadır. Zira günümüzde bireylerin gündelik hayatları süreklilik kazanan yıpratıcı bir koşuşturmaya içerisinde geçmektedir. Bu nedenle yavaşlamak, sakinleşmek arzusu bir ihtiyaç haline gelmiştir. Sakin hareket toplumsal hayatın birçok alanında sakinleşme arzusunun karşılanmasına yönelik faaliyetlerin insan hayatına dinginlik kazandıracağına dikkatleri çeker. Özellikle küreselleşen dünyada hızlı yaşam, hızlı olmak hayatın bir parçası haline geldiğinden insanlar hızlanma gereği duyarak hızlı hayata uyum sağlama telaşı içerisindeyler (Yurtseven, Kaya ve Harman, 2010: 2).

Sakin hareket insanların "zaman yetersizliği" ile ilgili şikâyetlerine karşı çeşitli çözüm önerileri geliştirmektedir. Günümüz toplumlarında hızlı araç kullanılmakta, hızlı internet bağlantılarına gereksinim duyulmakta, hızlı konuşulmakta, hızlı yemek yenilmekte, hatta hızlı tatil yapılmaktadır. Dolayısıyla hızlı yaşam, çoğu kez insanlarda çeşitli sağlık sorunlarını ortaya çıkarmakta, düzensiz ve dengesiz bir hayat sürdürülmesine neden olmaktadır. Bu sorunların çözülmesine yönelik sakin hareket yavaşlamayı, sakinleşmeyi önermektedir (slowmovement.com, 2017). Yine bu anlayışa göre; eğer yavaşlama, sakinleşme felsefesi hayata uygulanırsa, hızın ve hızlı yaşamın bireyler üzerindeki baskısı azalır, hayat

daha yaşanabilir hale geleceği düşünülmektedir. Hayatın pek çok alanında uygulanma imkânı olan yavaş felsefesi, bireyleri hızın getirdiği yoğunluğa karşı daha dingin bir hayat yaşama imkânına kavuşmalarını sağlamaktadır (Yurtseven, 2007: 3).

Sakin hareket, modernliğin getirdiği tüketim alışkanlıklarını bertaraf ederek her toplumun otantikliğinin muhafaza edilmesinin önemini ve yerel değerlerin korunması düşüncesini savunan toplumsal bir harekettir. Sakin hareket, bir yandan hızlı yaşamının olumsuz neticeler doğuracağı fikrini ileri sürerken diğer yandan kaybolma tehlikesiyle yüz yüze olan kültürel değerlerin yaşatılması görüşündedir.

Sakin kent, şehirlerin tarihsel ve kültürel dokusunun, şehir sakinlerinin ve ziyaretçilerin yaşamının tek tipli bir hal almasının önlenmesini, şehrin yerel özelliklerinin kaybolmasını engellemek için sakin yemek hareketinden ilham alarak ortaya çıkmış bir kentler birliğidir. Slowfood 'ta olduğu gibi üyelik esasına dayalı olarak faaliyetlerini yürütmektedir (Mayer & Knox, 2006: 323). Sakin kent hareketi, toplumların sahip olduğu değerleri, gelenekleri korumak, zamanla gelişim gösteren toplumların olumsuz yeniliklerinden etkilenmesini önlemek amacıyla oluşmuştur. Ancak bu koruma, yeniliklere kapalı olmak veya toplumsal gelişimin durması demek değildir, bilakis şehrin sahip olduğu her türlü değere sahip olurken zamanın getirdiği imkânlarla şehrin revize edilmesini, şehrin gelişimine katkıda bulunacak her türlü girişimi desteklemektedir.

Sakin kent hareketi, çevresel değerlerin korunduğu, gelenek ve göreneklerin yaşatıldığı, modern hayatın getirdiği sorunları olmayan, yenilenebilir enerji kaynaklarına önem veren ve bu kaynakları kullanmaya özen gösteren, teknolojinin insan hayatına sağladığı kolaylıklardan yararlanan kentlerin oluşturulması amacıyla (cittaslowturkiye.org, 2017). Sakin kent hareketi toplumların sahip olduğu kültürlerin yozlaşmasına karşı dururken hayatı kolaylaştıracak her türlü yeniliği de önemsemektedir. Ayrıca kentin ekonomik kalkınmasının yerel esnafla birlikte gerçekleşmesini, zanaatçılığın yaşatılması, şehrin tarihini ve mimari özelliklerinin korunarak kalkınmasının önemine dikkatleri çekmektedir.

Sakin kent hareketi hipermarket, mağazalar zinciri gibi büyük AVM'lere karşı çıkmaktadır, bölgesel kalkınmayı geliştirmek için festivaller ve tanıtım günleri oluşturmak gibi etkinlikler gerçekleştirme konusunda çalışmalar yürütmektedir. Kamu hizmetlerinin sunulmasında hakkaniyet ilkelerine uyulması ve yatırımların ilgili alanlara yapılması konusunda yerel yöneticilere önemli görevler düşmektedir. Gül'e göre, yerel kamu otoriteleri, bölgedeki hizmetlerin sunulmasının planlaması ve eşgüdümü sürecinde liderlik görevi üstlenmektedirler, yerel stratejik kalkınma planları hazırlamakta ve genel kamu yararının sağlanması için zorunlu altyapı yatırımlarını gerçekleştirmektedirler (Öztürk ve Gül, 2012: 382). Yerel yönetimin, yerel kalkınma anlayışını benimseyen, doğal değerleri koruyan, çevresel duyarlılığa sahip yöneticiler tarafından yönetilmesi yerel gelişmeyi hızlandıracaktır.

Sakin kent anlayışının diğer bir yönü de sürdürülebilir kalkınmadır. Yerel ve bölgesel düzeyde sürdürülebilir kalkınmanın bir amaç olması gerektiği yalnızca Cittaslow Belediyeler Birliği tarafından yapılmamakta çeşitli kuruluşlar da bu anlamda etkinlikler düzenlemektedirler. 1992'de Rio'da, 1996'da İstanbul'da Habitat II'de, 2002'de Juhannesburg'da yerel yönetimlerin çevresel değerleri koruyarak sürdürülebilir kalkınma politikaları uygulaması gerektiği vurgulanmıştır (Tekeli, ve diğ., 2010: 6).

Sakin kent felsefesine göre, sürdürülebilir kent olgusu sosyal eşitlik, temel insani ihtiyaçlar, çevre değerleri gibi daha etik ve felsefi, alanları içermesinin yanında işsizlik, sağlık, kentin yapısı ve kurumları gibi iktisadi ve politik konuları da hayatın daha anlamlı hale gelmesi açısından önem kazanan konulardandır (Özkaynak ve Adaman, 2004: 97).

Yavaşlama, sakinleşme felsefesinin şehirlere yansıdığı ve 1999'da Cittaslow adıyla doğan sakin kent hareketinin ilk üyesi, İtalya'daki Chianti' şehridir. Sakin kent hareketi kısa zamanda uluslararası saygınlığa kavuşan büyük bir sivil toplum hareketine dönüşmüştür. Sembolü ise doğanın en az acelesi olan canlılarından salyangoz olmuştur (Erdoğan, 2013).

Şekil 1.Cittaslow Logosu

Kaynak: <http://www.cittaslow.org>, 2017

Sakin Kent Olma Kriterleri

Birliğe üye olmak isteyen bir şehir birlik tarafından belirlenmiş kıstasları yerine getirmiş olmak veya yerine getirmek için projelerinin olması gerekmektedir. Kentlerin belirlenen kriterlere göre puanlanması yapılmakta ve bir kentin birliğe üye olması için 50 ve üzerinde puan alma zorunluluğu bulunmaktadır. 1999 yılında birlik belirlediği kriterleri, birliğin sadece İtalya veya Avrupa'da değil bütün dünyaya yayılması sonucu, evrensel hale getirmeye çalışmaktadır. Uluslararası Bilim Komitesi tarafından yapılan çalışmaların birlik tarafından onaylanmasıyla kabul edilecek olan yeni kriterler ilk aşamada deneme amaçlı bir sene deneme süresine tabi tutularak tutarlılığı test edilmektedir (cittaslowturkiye.org, 2017).

Sakin kent olmak için belirlenen kriterlerin en az %50'sini yerine getirmiş olmak gerekmektedir. Sakin kent unvanını alan şehir her 4 yılda bir birliğe başvurarak kriterlere göre değerlendirilmesini isteyebilmektedir. Sakin kent kriterleri, Cittaslow manifestosunda belirtilmektedir, manifestosunda ayrıca birliğin kuruluşu, birliğin organlarına, birliğe katılım şekli, sakin kent olan şehrin yerine getirmesi gerekli olan zorunluluklar gibi pek çok alanda açıklamalar bulunmaktadır (cittaslow.org, 2017).

Sakin kent olmak için; çevre politikaları, altyapı politikaları, kentsel yaşam kalitesi politikaları, tarım-turizm-esnaf ve sanatçılara yönelik politikalar, misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar, sosyal uyum, ortaklıklar başlıkları altında 7 temel kriter bulunmaktadır (cittaslowturkiye.org, 2017).

Sakin kent felsefesine uygun olarak kent imar edilmesi için kentin nüfusunun 50.000'den az olması gerekir. Ayrıca geleneksel mimari dokunun korunması, trafiğin azaltılması; bunun için toplu taşımacılığın veya bisikletlerin kullanılması, yenilenebilir enerji kullanan araçların tercih edilmesi gerekmektedir.

Fast Food tarzı besin maddeleri üreten restoranlar yerine, geleneksel tariflere uygun, yerel ürünler kullanılarak pişirilmiş yemeklerin sunulduğu restoranların kurulmasına teşvik edilmesi, eski yapıların bakımının yapılması, gürültü kirliliğinin önlenmesi, hava kalitesinin yükseltilmesi, organik tarım yapılması, el sanatlarının ve zanaatın korunması ve desteklenmesi gerekmektedir (cittaslowturkiye.org, 2017). Cittaslow olmak için şehrin sakin ve yaşamaya değer bir şehir özelliklerine göre kodifiye edilmesi gerekmektedir. Sakin kent olmak için şehrin, modern metropollerin standartlaşmış yaşam tarzından uzak, kendine ait gelenekleri ve değerleri olan, mimari yapısı ve kültürel özellikleriyle yöreye aidiyet duygusu veren, misafirperver insanların olduğu ve yerel üretim yapan üreticilerin desteklendiği bir yer olması gerekmektedir.

Sakin kent olma koşulları 7 temel başlık altında toplanmıştır. Temel başlıkların altında toplamda 72 adet olan kriterler şunlardır:

1. Çevre politikaları alanında 12,
2. Alt yapı politikaları alanında 9,
3. Kentsel yaşam kalitesi politikaları alanında 17,
4. Tarım-turizm-esnaf ve sanatkârlara yönelik politikalar alanında 10,
5. Misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar alanında 10,
6. Sosyal uyum alanında 11,
7. Ortaklıklar başlığı altında ise 3 adet alt kriter bulunmaktadır (cittaslowturkiye.org, 2017).

Çevre Politikaları

Bozulmamış çevrenin sürdürülebilir olması ve bozulan çevrenin de tekrar eski haline getirilmesi, eski haline gelmeyecek durumda olan çevreye sebep olanların cezalandırılmasına yönelik yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde gerçekleştirilen faaliyetlerin tamamına da çevre politikası denilebilir. Çevreyi dikkate alan politikalar, çevre sorunlarının hem ulusal hem de uluslararası düzeyde önemli gündem maddesi olması nedeniyle, her dönem siyasi iktidarların etüt çalışmaları arasında yer almıştır (Şahin ve Kutlu, 2014: 55).

20. yy. ikinci yarısından itibaren gündemden düşmeyen çevre sorunları salt kirlenme ile alakalı olduğu bilinci ile değerlendirilmekteydi.. Ancak 60'lı yıllar itibariyle çevre sorunlarının sadece kirlenme ile alakalı olmadığı, çevre ile kalkınma arasındaki etkileşimden kaynaklanan "kullanma, koruma ve yönetme" sorunlarını içeren bir mevzu olduğu ve konunun ulusal ve uluslararası düzeyde ele alınması gerekliliği ortaya çıkmıştır. Çevre sorunlarına karşı onarıcı politikalar değil, önleyici, sürekli ve dengeli kalkınma hedefine yönelik, geliştirici politikaların uygulamaya konulması gündeme gelmiştir (Yıldız, Sipahioğlu ve Yılmaz, 2008: 252).

Çevre politikaları, çevresel sorunlara çözüm üreten siyasi iktidarın ilgi alanına giren temel hususlardan birisidir. Çevre politikaları günümüzde kapsam alanı genişleyerek çevresel varlıkların korunması, bozulan ekolojik sistemin yeniden geri kazanılması gibi konuları içeren ulusal ve uluslararası bir sistem halini almıştır.

Çevre politikaları her ülkede farklı hedefleri gerçekleştirmeye yönelmiş olmakla birlikte, günümüzde tüm ulusları ilgilendiren ortak hedefleri gerçekleştirmeye yönelik politikaların varlığından da söz edilebilir. Bireylerin sağlıklı bir çevrede yaşamalarının sağlanması, toplumun sahip olduğu çevre değerlerinin korunması ve geliştirilmesi, uygulanması zorunlu olan çevre politikalarının paylaşılması konularında hemen hemen tüm devletler birlikte hareket etmek durumundadırlar (Keleş, 2005: 328)

Altyapı politikaları

Sakin kent hareketinin kentlerin sakin felsefesine göre gelişmesi için belirlediği kriterlerden ikincisi altyapı politikalarına yönelik şartları içermektedir.

Altyapı politikaları denildiğinde, kentin sakin kent için gerekli çevresel düzenlemeler ve konforlu bir şehir için gerekli kamu hizmet politikaları akla gelmektedir. Kentsel altyapı ve ulaşım, sürdürülebilir kent yaşantısı için kentsel yaşam kalitesini belirleyen önemli konulardandır. Teknik alt yapının boyutu, yaşam kalitesi ve ulaşım ağının gelişmiş olması da yaşanabilir kent olma açısından temel ölçütler arasındadır. Sürdürülemez kent, mekânsal eğilimleri genellikle ulaşım sistemlerinin planlı yapılmamasından kaynaklanmaktadır. Kent ve ulaşım arasında sürdürülemez olarak kabul edilen sistem, otomobili temel alan ulaşım sistemlerinden oluşmaktadır. Kent yaşamı kalitesi ve çevre kirliliğinin önlenmesi için hayati öneme sahip olan kentsel ulaşım sistemlerinin planlanmasının ve geliştirilmesinin kent planlarıyla eşgüdümlü olması zorunludur (Kentleşme Şurası, 2009: 124; Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği, 2014: Madde 4).

Kentsel Yaşam Kalitesi İle İlgili Politikalar

Yaşam kalitesi kavramı, bireylerin belli bir zaman dilimi içerisinde hayatlarında sahip oldukları olanakların ve imkânların tümü olarak da ifade edilebilir. Yaşam kalitesinin ölçülmesi ise bireylerin içinde buldukları durumu nasıl değerlendirdikleri ile ilgilidir. Bireyler kaynaklarını zamanla geliştirerek, daha iyi olanakların getirilmesi ve iyileştirilmesiyle; refah, mutluluk ve tatmin düzeylerini artırabilmekte dolayısıyla daha iyi bir hayat yaşayabilmektedirler. Aynı zamanda yaşam kalitesi kavramı, ekonomik olaylarla, sosyal hayatla ve sağlıkla ilgili bir kavramdır. Bireyin çevre ve kent ile etkileşimini inceleyen kentsel yaşam kalitesi 2000'li yıllar itibarıyla daha yoğun gündeme gelmiş, farklı bir boyut kazanmıştır (Gür, 2015: 41; Tekeli, ve diğ., 2010: 15).

Sakin kent hareketi, kentsel yaşam kalitesini artırmak adına kentlerde yapılması gereken standartları şu şekilde tespit etmiştir:

- Kente ait doğal ve tarihi değere sahip kamu veya özel binalar korunmalı
- Kent merkezlerinde yeşil alanlar oluşturularak sosyal faaliyetlere hız verilmesi gibi fiziki ve çevresel düzenlemeler yapılmalı
- Atıl kalmış alanlar tekrar değerlendirilerek yaşanabilir alanlara dönüştürülmeli
- Kentin yerel sakinlerine ve turistlere yönelik interaktif hizmetlerin sunumu ve bunun için bilişim ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması
- Kentin mimari yapısının korunması kirleticilerin takip edilip cezai müeyyide uygulanması
- Kent merkezlerinde yer alan geleneksel kasap, fırın, bakkal vb. dükkânların desteklenmesi
- Yerel üreticilerin atölyelerini kurmalarına teşvik edilmesi kentsel yaşam kalitesini artırıcı yerel kalkınmayı sağlayan politikalar olarak önermektedir (cittaslowturkiye.org, 2017; Emür ve Onsekiz, 2007).

Tarımsal, Turistlik, Esnaf ve Sanatkârlara Yönelik Kriterler

Sakin kent hareketi, yerel kalkınmayı ve bölgesel gelişmişlik düzeyinin artmasına yönelik faaliyetleri desteklemektedir. Kalkınma hedeflerini yerel aktörelere göre şekillenmesini savunan hareket, yerel esnafı, çiftçiyi, zanaatkârı ve yerelde üretim yapan her üreticiyi desteklemektedir. Sakin kentin yöneticilerine yönelik olarak, üreticilere benzer desteklerin yapılması sakin kent hareketinin eylem planları arasında yer almaktadır.

Sakin kent anlayışına göre, yerel halk bilinçlendirilerek el emeği ürünlerin üretilmesine ve tüketilmesine teşvik edilmelidir. Yerelde üretilen malların ve üreticilerin güncellenmiş kayıtlarının oluşturulması, ürünlerin sertifikalandırılması gerekmektedir. Böylece üretici korunur, ürün tanıtımı sağlanır ve ürünlerin değeri arttırılır. Ürünlerin pazarlanması amacıyla çiftçi pazarları kurulmalı ve yerel yönetimlerden pazarların geliştirilmesi amacıyla "yer" talebinde bulunulmalıdır. Geleneksel ürünlerin, yerel üretimin, esnafın korunması amacıyla çeşitli eğitim faaliyetleri düzenlenmelidir. Yerel halkın ve basının dikkatleri çekilerek farkındalık oluşturulmalıdır (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 139).

Misafirperverlik Farkındalık ve Eğitim İçin Politikalar

Sakin kentler, sahip olduğu doğal ve çevresel güzelliklere, gezilip görülecek yerlere, tarihi mimari yapılarla ve benzeri birçok çekici özelliklere sahip olmaları nedeniyle ziyaretçi çeken destinasyonlardır. Bir kentin çekici olması o yerin ziyaretçiler tarafından tercih edilmesinde yeterli sebep değildir. Zira kent sakinlerinin ziyaretçilere olan tavır ve davranışları da o yerin ziyaretçiler tarafından tercih edilmesi için önemli faktörlerden birisidir. Sakin kent olmak fedakârlık isteyen bir durum olduğundan kent sakinlerinin misafirperver, sabırlı, konuksever ve anlayışlı olmaları beklentilerden bir diğeridir. Ayrıca kent içerisinde, ziyaretçileri yönlendiren çeşitli açıklamalar ve levhaların olması, kent tanıtımının yapıldığı broşürlerin veya tanıtım kitaplarının olması da misafirlerin memnuniyetini sağlayacak unsurlardandır (cittaslowturkiye.org, 2017).

Sosyal Uyum

Toplum; kültürel, siyasal, ekonomik ve sosyal bir organizasyon halinde insan faaliyetlerini düzenleyen bir sistemdir. Toplumsal yapı ise toplumun bu unsurları arasındaki ilişkiler bütünüdür. Toplumsal yapıyı, toplum içerisinde bulunan din, siyaset, ekonomi, ahlak, kültür gibi çeşitli öğeler vasıtasıyla kurulan insan ilişkileri belirler. Bireyler toplumsal etkileşim sonucunda her zaman uyum sağlayamayabilir. Bazı durumlarda çatışmalar yaşanırken, bazı durumlarda ise bireyler arası hoşnutluk meydana gelebilir. Toplum içerisindeki ekonomik, kültürel, siyasi, dini, etnik farklılıklara ne kadar müsamaha gösterilirse o kadar uyum sağlanmış olur (Bilgin, 2007: 102).

Ortaklıklar

Sakin kent hareketi anlayışına göre; sakin yemek hareketinin kentsel boyuta taşınmış bir fikir hareketidir. Bu nedenle sakin felsefesi ekseninde oluşturulan tüm akımlar, hareketler ve organizasyonlar, sakin kent felsefesi ile uyumlu bir şekilde gelişmelidir.

Sakin yemek aktiviteleri ve kampanyaları için destek verilmesi, doğal ve geleneksel lezzetlerin farklı kurumlar ile desteklenmesi, sakin kent ve sakin yemek felsefelerinin yayılmasını da sağlayacak şekilde gelişmeleri için işbirliği yapılması sakin kent olmak için aranan şartlar arasındadır (cittaslowturkiye.org, 2017).

Dünyada Sakin Kentler

İtalya'da 1999 yılında başlayan sakin kent hareketi, başlangıçta İtalya'da bulunan kentlerin bir kısmını kapsamaktaydı. 2006 yılı sonlarına doğru harekete tüm dünyadan katılımlar gerçekleşmiş ve sakin kent hareketi günümüze kadar 30 ülkenin üyesi olduğu uluslararası bir ağ haline gelmiştir.

Şekil 2. Dünyada Sakin Kentler

Kaynak: cittaslow.org, 2017

Eylül 2017 itibarıyla dünyada 30 ülkenin 236 şehri "Sakin Kent" unvanına sahiptir. En fazla sakin kent unvanına sahip ülke olan İtalya'da 82 adet sakin kent bulunmaktadır. 26 şehri sakin kent ile Polonya ikinci, 17 kent ile Almanya ve 14 kent ile Türkiye ve 11 kent ile Güney Kore üçüncü en fazla sakin kenti olan ülkeler sıralamasında yer alırlar (The Cittaslow List, 2017).

Türkiye'de Sakin Kentler

İzmir ili Seferihisar ilçesi dünyanın 129'uncu, Türkiye'nin ilk sakin kentidir. Türkiye'de sakin kentlerin varlığı, iç ve dış turizm için oldukça önemli ekonomik ayaklarından birisi olmuştur. Aynı zamanda sakin kent unvanı almış ilçelerde sosyoekonomik gelişim sağlandığı gibi kültürel ve tarihi değerlerin de korunması daha sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilmiştir. 2009 yılından 2017 yılına kadar geçen 8 yıl gibi kısa süre içerisinde Türkiye'de sakin kent hareketine üye sayısı 14'e yükselmiştir.

Şekil 3. Sakin Kent Türkiye Logosu

Kaynak: cittaslow.org, 2017

Türkiye'de Eylül 2017 tarihi itibarıyla Sakin kent unvanı taşıyan 14 kent şunlardır: Şavşat (Artvin), Ak-yaka (Muğla), Gökçeada (Çanakkale), Seferihisar (İzmir), Taraklı (Sakarya), Yenipazar (Aydın), Yalvaç (İsparta), Perşembe (Ordu), Vize (Kırklareli), Halfeti (Şanlıurfa), Eğirdir (Isparta), Gerze (Sinop) ve Göynük (Bolu) ve 19 Mart 2016 tarihinde ise Uzundere (Erzurum) sakin kent unvanını almıştır (cittaslow.org, 2017).

Şekil 4. Türkiye'de Sakin Kentler

Kaynak: cittaslow.org, 2017

Uzundere

Uzundere, Erzurum ilinin kuzey kesiminde yer almaktadır. Tarihte Roma, Ermeni ve Gürcü gibi birçok medeniyetin hâkimiyeti altına giren ilçe 1458 yılında Akkoyunlu devletinin ve 1549 yılında tamamen Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir. Önceleri "Azort" olarak isimlendirilmiş olan Uzundere, merkez mahallesi ile birlikte toplam 8 mahalleye sahiptir (Ateş ve Şen, 2015: 14).

Uzundere'nin ekonomisi ağırlıklı olarak tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Tarımsal etkinlikler bölge ikliminin uygun olması nedeniyle genellikle bağ, bahçe ve seralarda üretilen sebze ve meyveciliğe dayalı olup, uygun ve yeterli tarım arazisinin bulunmaması, toprağın şiddetli erozyona ve sel baskınlarına maruz kalması gibi nedenlerle tarım kısıtlı olarak yapılmaktadır. Yerel istihdam olanaklarının sınırlı oluşu nedeniyle, çalışma çağındaki erkek nüfusun % 40-50'si mevsimlik işlerde çalışmak üzere başka bölgelere gitmekte ve bunun sonucu olarak, tarımsal faaliyetler kadınlar, genç kızlar ve çocuklar tarafından gerçekleştirilmektedir (uzundere.gov.tr, 2016).

İlçenin önemli bir gelir kaynağı olan seracılık, 1994 yılında 4 adet ve 660 m² alanla başlatılmış ve vatandaşlar için önemli bir gelir kaynağı olmuştur. Halen ilçede 134 çiftçiye ait 221 adet sera ile 55.700 m² alanda seracılık faaliyetleri yapılmaktadır. Her geçen gün yeni ve modern üretim teknikleri eşliğinde seralar geliştirilmekte ve Uzundere, yalnız Erzurum ilinin değil, aynı zamanda Doğu Anadolu Bölgesinin de sera ürünleri üretim merkezi haline gelme potansiyeline sahiptir (uzundere.gov.tr, 2016). Son yıllarda seralarda meyve ve sebze yetiştiriciliğinin yanında maddi değere sahip olan onlarca değişik türde çiçek üretilmektedir. Buna yönelik halk eğitim merkezlerinde sera çiçeklerinin üretimiyle ilgili kurslar verilmektedir.

Maddi değeri olan çiçeklerin üretiminin geliştirilmesine yönelik, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanlığının Erzurum Tarım Gönüllüleri Derneği ile 2006 yılında Uzundere ilçesinde başlattığı

“Uzundere Sarıçam Ormanları üzerinde Keçi Baskısının Azaltılması” başlıklı proje başlatmıştır. Bu kapsamda Uzundere ilçesinde genç kızların ürettiği mevsimlik çiçekler bölge kalkınmasına katkı sağlamaktadır (atauniv.com, 2009). Yine ilçede yerel yönetim ve Büyükşehir Belediyesi tarafından desteklenen “Çiçekçiliğin Geliştirilmesi” adlı proje kapsamında çiçek yetiştiriciliğinin yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar mevcuttur (tarımtv.gov.tr, 2014). Bölgede çiçek ve bitki çeşitliliğinin fazla olması nedeniyle arıcılık oldukça gelişmiştir.

Uzundere’de turistik, tarihi ve kültürel anlamda değerli ve uzun yıllar ayakta kalabilmiş birçok mimari yapı bulunmaktadır. Bunlardan birkaçı; Öşvank Kilisesi, Öşvank Manastır ve Kütüphane Binası, Üngüzek Kalesi, Sapaca Kalesi, İnçer Camii, Dikyar Camii, Cevizli Camii ve Şaşaroz Şapeli, Erikli Şapeli, Balıklı Şapeli, Çağlayan Şapeli olarak sıralanabilir. Bunlar arasında Gürcüler tarafından M.S. 963-973 yılları arasında, bölgede bulunan taş ocaklarından getirilen taşlarla inşa edilen ve büyük bir kısmı hâlâ ayakta kalmış yapı olan Öşvank Kilisesi en önemli mimari eserlerdendir (cittaslowturkiye.org.tr, 2017). Yörede boyutları Öşvank Kilisesinin boyutuna ulaşmayan birçok kilise ve şapel ver almaktadır.

Yerli ve yabancı yüzlerce turistleri ve günübirlik piknik amaçlı ziyaretçileri ağırlayan “Yedi Göller” isimli doğa alanı, ilçenin en önemli doğal ve çevresel güzelliklerine sahip yerlerinden birisidir. Farklı boyutlarda 6 göl ve büyük Tortum Gölü ile birlikte sayıları 7 olduğundan adına “Yedi Göller” denilmiştir. Bu göller, yörede meydana gelen bir heyelanın Tortum Çayının önünü kapatmasıyla oluşmuşlardır. Kalker bloklarının düşmesiyle oluşan bir başka oluşum ise Tortum Gölüdür. Heyelan set gölü olan Tortum Gölü’nün oluşumuyla kendine bir başka yatak açan Tortum Çayı, 22 metre genişlik ve 48 metre yükseklikten düşerek Tortum Şelalesi’ni oluşturmuştur. Türkiye’nin en yüksek şelaleleri arasında yer alan Tortum Şelalesi, oluşumu ve yüksekliği bakımından ise dünyanın sayılı şelalelerinden biri olarak kabul edilmektedir (KUDAKA, 2016).

İlçe sınırları içerisinde yer alan ve mahalli öneme haiz sulak alan olan Tortum Gölü’nü korumak amacıyla, Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü’ne yapılan müracaattan olumlu netice alınmış ve Tortum Gölü “Ulusal Öneme Haiz Sulak Alan” ilan edilmiştir (uzundere.bel.tr, 2016).

Uzundere ilçesi, zengin florası ve bitki örtüsü nedeniyle eko turizm potansiyeli yüksek bir merkez olarak görülmektedir. Uzundere, Çoruh Vadisi içerisinde 100-300 metreye ulaşan rakım değişimleri nedeniyle mikroklima özelliği sergilemekte ve bu nedenle ilçede aralarında çok ender bulunan bitkilerin de bulunduğu 100’ü aşkın endemik bitki türüne rastlanmaktadır (Karahana ve Çakır, 2011: 11).

Bölgede üretilen yerel ürünlerin satışının da yapıldığı tanıtım festivaller düzenlenmekte ve bu festivallerde yöresel bal, ceviz, dut, kiraz ve pestil gibi ürünlerin tanıtımı yapılmaktadır. Her yıl 23-30 Haziran’da, Uzundere yemek ve Gastronomi festivali düzenlenmekte ve bu festivalde yöresel lezzetlerin tanıtımı ve aşçılık tekniklerinin paylaşımı gerçekleştirilmektedir. Benzer şekilde çeşitli etkinliklerin yapıldığı birçok küçük çaplı festival düzenlenmektedir. Bu festivaller ve şenlikler aracılığıyla geleneksel değerler yaşatılmakta, toplumsal kaynaşma sağlanmaktadır (gouzundere.com, 2016).

Doğu Anadolu Gençlik Festivali (DAPGenç-DAPFest Projesi) T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından desteklenen bir programdır. Festivalin amacı belirli düzeylerde ulusal ve uluslararası gönüllülük hareketlerine imkân tanıyan, gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerini destekleyen, eğitim hayatının yanında gençlerin aktif ve sosyal bireyler olmasını gerçekleştirmektir. Bu festival sayesinde gelişim sürecindeki gençlere, hoşgörülü ve alçak gönüllü olma, birlikte hareket etme, yardımlaşma gibi pek çok kişisel gelişim özellikleri kazandırılmaktadır (cittaslowturkiye.org, 2017).

Uzundere ilçesi doğal ve kültürel değerleri yönünden önemli potansiyelleri bünyesinde barındırırken, diğer taraftan önemli çevre sorunları da mevcuttur. Uzundere vadisi, Uluslararası Koruma Birliği'ne (Conservation International) göre dünyada çok hassas flora, fauna, su ve orman kaynaklarına sahip olduğundan öncelikli olarak korunması gereken 200 önemli ekolojik hassas bölgeden biri olan, "Kafkasya Ekolojik Bölgesi" içerisinde yer almaktadır (Orhan ve Karahan, 2010: 32).

Uzundere'de Tortum Gölü havzasında yaşanan şiddetli erozyonların olması çevre sorunlarının yaşanmasına neden olmaktadır. Erozyon nedeniyle her yıl 2,5 milyon ton alüvyon Tortum Gölü'ne dolmakta ortalama 15-20 metrelik göl arazisi toprakla dolmaktadır. Erozyonları bu şekilde devam etmesi nedeniyle turizm değeri yüksek doğa harikası bu oluşum yok olma tehlikesiyle yüz yüzedir (Çakmak, 2010: 52). Aynı tehlikenin Tortum Şelalesi için de geçerli olduğunu söylemem mümkündür. Türkiye'nin en yüksek şelalelerinden olması ve panoramik manzara sergilemesi nedeniyle, yüksek turistik potansiyele sahip Tortum Şelalesi, üzerinde bulunan Hidroelektrik Santrali (HES) enerji üretimi için şelalenin suyunu kullandığından şelale yılda sadece 2-3 aylık süre ile akmaktadır. Dolayısıyla şelalenin turistik cazibesi azalmaktadır.

ARAŞTIRMA

İlgili Yazın

Entrikin (1991), inşa edilen mekânların, insan hayatına etkisi üzerine yapmış olduğu çalışmasında, hayat kalitesinin artmasında yaşanan kentlerin ve doğal çevrenin önemli olduğunu vurgulamaktadır. Entrikin kentsel tasarımın iyi bir şekilde yapılmış olması, sıradan mekânları dahi hayat kalitesinin yüksek olduğu mekânlara dönüştüreceğini ifade etmektedir.

Mayer & Knox (2006), "Sakin Kentler: Hızlı Dünyada Sürdürülebilir Yerler" başlıklı, sakinleşme felsefesinin, kentsel gelişmeye alternatif bir yaklaşım oluşunu konu edindikleri çalışmalarında, sakin yaşam felsefesinin sakin kent hareketine dönüşümünü ve sakin kent hareketinin kentlere etkilerini araştırmışlardır. Sakin kent hareketinin İtalya'da doğmasının temelinde küreselleşmenin getirdiği yoğunluk ve çevresel kirliliğin bu bölgede oldukça yüksek boyutlara ulaşması nedeniyledir. Bu durum zamanla "sakinleşme" ihtiyacını da beraberinde getirmiştir.

Bauman'ın (2012) yılında, küreselleşmenin toplumsal sonuçlarıyla ilgili yapmış olduğu çalışmasında; toplumların zamanın getirdiklerine uyum sağlamak, kendilerini yenilemek gibi amaçlarla değişim geçirmek durumunda olduklarını ifade etmektedir.

Bauman birçok toplumun yaşadığı dönüşüm sürecinde değişimin oldukça hızlı gelişmesinin nedenini küreselleşmeye bağlamaktadır. Teknolojik ilerlemeler ve bilimsel gelişmeler, zaman açısından da önemli tasarrufların sağlanmasına, uzak mesafelerin kısılmasına olanak sağladığından tüm bu gelişmeler ışığında küreselleşme kavramı önem kazanmaktadır. Ancak yazar, küreselleşme kavramının zannedildiği kadar yararlı bir kavram olmayıp toplumlar arasında her ne kadar birleştirici rolü varmış gibi görünse de yerkürenin tek tipleşmesine neden olduğundan toplumlararası ayrılmaya neden olabileceğini vurgulamaktadır. Bauman, küreselleşmeyle birlikte insanlığın homojen olmaktan çok, kutuplaştığı farklılıkların ve yerel kültürün gerçekte daha birleştirici olduğu düşüncesindedir.

Karakaş (2015), modernlik, küreselleşme ve Türkiye'nin kimlik evreni konularıyla ilgili yaptığı araştırmalarında, bireysel ve kolektif kimliklerin yaşadığı dönüşümü, küreselleşme sürecinin etkileriyle ortaya çıkan "kimlikler siyaseti" çerçevesinde tartışmaya açmaktadır. Küreselleşen dünyada farklı kültürlerin,

yaşam tarzlarının ve toplumsal pratiklerin yan yana bulunmasının kaçınılmaz olduğunu ifade eden yazar, düşüncelerin, bilgilerin, kültürel, geleneksel, ahlaki değerlerin ve yaşam biçimlerinin melezleştiğini ve ortak kültürel kimliklerin türediğini ifade etmektedir.

Ön Kabuller ve Sınırlılıklar

Araştırmaya konu olan çalışanlar, araştırmanın sağlıklı verilere ulaşabilmesi amacıyla, en az 1 yıl ve üzeri bir süre ile ilçede ikamet eden bireylerden oluşmaktadır. 1 yıl ve daha az bir süredir sakin kent Uzundere’de ikamet eden çalışanlar anket kapsamı dışında bırakılmıştır.

Anket katılımcıları genç ve çocuk işçiler olarak tanımlanan kişileri kapsamamaktadır. Dolayısıyla 18 yaş ve üzeri kişiler katılımcı olabilmektedir. Belirlenen sınırın altında kalan bireyler çalışmanın kapsamı dışında kalmaktadır.

Araştırma Uzundere ilçe merkez mahallesinde bulunan kamu ve özel sektör çalışanlarından meydana gelmekte olup, ilçenin merkez mahallesi dışındaki mahalleleri ve çalışan olmayan diğer toplum kesimini katılımcı olarak almamıştır.

Yöntem

Toplam 183 çalışana uygulanan ankette yer alan veriler Statistical Package for Social Sciences (SPSS 20,0) ve Office Excel programına veri girişi yapılarak, veriler tablolar ve grafikler yardımıyla analiz edilmiştir.

Anket formu dört bölümden oluşmaktadır.

İlk bölümde katılımcıların demografik özelliklerini ölçmek amacıyla 15 seçmeli soru bulunmaktadır.

İkinci bölümde “evet” veya “hayır” cevabının verileceği 3 soru ile önem sırasına göre derecelendirilmiş 2 soru şekilde hazırlanmış sorular bulunmaktadır. İkinci bölümde var olan hüküm bildiren ifadeler, sakin kent hareketinin çalışanlarda nasıl algılandığı araştırmak amacıyla oluşturulmuştur. Bu bölümde yer alan “Sakin kent olma sürecinde konu dâhilinde bilgilendirildiniz mi?”, “Sakin kent olma sürecinde çalışanlar olarak fikriniz alındı mı?”, “Sakin kent olma sürecinde sizin bir desteğiniz oldu mu?” gibi sorularla çalışanların hareketin oluşumunda katkısının olup olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca anketin ikinci bölümü içerisinde çalışanların sakin kent olmakla elde edilen kazanımların hangilerinin daha değerli olduğu ile ilgili görüşleri belirlenmiştir. Sakin kent olmak için uyulması gereken şartların yer aldığı 7 temel kriter sıralanarak Uzundere’nin hangilerine daha kolay uyum sağlayabileceğine yönelik katılımcıların görüşleri alınmıştır.

Üçüncü bölümde sakin kent hareketinin çalışanlar tarafından nasıl algılandığını ortaya çıkarmak amacı ile toplam 23 adet hüküm bildiren ifadelere yer verilmiştir. İfadeler “5’li Likert” ölçeği tekniği kullanılarak hazırlanmıştır. Bu bölümde yer alan hükümlere karşılık olarak katılımcıların; 1 “kesinlikle katılıyorum”, 2 “katılıyorum”, 3 “kararsızım”, 4 “katılmıyorum” ve 5 “kesinlikle katılmıyorum” şıklarından herhangi birini tercih etmeleri istenilmiştir.

Anketin dördüncü ve son bölümünde ise katılımcılara 15 hüküm bildiren ifade yöneltilmiş ve sakin kent Uzundere’nin çevre sorunlarını çözme, şehri geliştirme, kaliteli bir yaşam tesis etmek adına hangi faktörlerin daha etkili olduğu belirlemeye çalışılmıştır. Bu bölümde de üçüncü bölümde olduğu gibi 5’li Likert tipi ölçek kullanılmıştır.

5’li Likert biçiminde hazırlanan ölçek maddelerine verilecek cevap kodları 1.00 puan ile 5.00 puan arası değerleri içermektedir.

Tablo 1. 5'li Likert Tanımlanması

Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	2	3	4	5

Dereceleme kategorileri; 1 puan "Tamamen Katılıyorum", 2 puan "Katılıyorum", 3 puan "Kararsızım", 4 puan "Katılmıyorum", 5 puan "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneklerinden oluşmaktadır. Olumsuz maddelerde bu puanlama tersine dönüştürülerek yapılabilmektedir. Aralıkların eşit olduğu varsayımından hareket edilerek, aritmetik ortalamalar için puan aralığı katsayısı 0,80 olarak bulunmaktadır.

$$\text{Puan Aralığı} = \frac{\text{En yüksek değer} - \text{En düşük değer}}{5} = \frac{4}{5} = 0,80 \text{ olarak bulunur}$$

Tablo 2. Değer Aralığı Tanımı

Aralık	Aralığın Değeri
1,00-1,80	Kesinlikle Katılıyorum
1,81-2,60	Katılıyorum
2,61-3,40	Kararsızım
3,41-4,20	Katılmıyorum
4,21-5,00	Kesinlikle Katılmıyorum

Tablo 2 verilerine göre ortalaması alınan veri grubu tablodaki değer aralığı ve karşısındaki aralığın değerine göre yorumlanabilmektedir (Çınar, 2010: 6-7).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Anket çalışmasının alanı Erzurum ili Uzundere ilçe sınırları içerisinde ikamet eden tüm kamu ve özel sektör çalışanlarını kapsamaktadır. Uzundere ilçesinde kamu kurumlarında çalışan 210 kamu personeli ile Uzundere Esnaf ve Sanatkarlar Odası'na bağlı bulunan 169 esnaf araştırmanın evrenini oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemini, Uzundere ilçesi merkez ve merkeze bağlı mahallelerde basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile kamu kurumlarında çalışmakta olan 110 kamu personeli ve 73 özel sektör çalışanıdır.

Uzundere Kaymakamlığı verilerine göre ilçede memur, kamu işçisi ve diğer grupta yer alan çalışan personel durumu Tablo 3.'te gösterildiği gibidir.

Tablo 3. Uzundere İlçesi Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personel

Kamu Çalışan Personel Durumu		
Personel	Frekans	%
Memur	164	78,1
İşçi	41	19,5
Diğer	5	2,4
Toplam	210	100

Uzundere Esnaf ve Sanatkarlar Odası'na kayıtlı bulunan esnaf ve sanatkarların sayısı Tablo 4'te gösterildiği gibidir.

Tablo 4. Uzundere İlçesinde Esnaf ve Sanatkâr Olarak Çalışmakta Olan Bireylerin Durumu

Uzundere Esnaf ve Sanatkârlar Odası Esnaf ve Sanatkâr Raporu		
	Frekans	%
Erkek	155	91,72
Kadın	14	8,28
Toplam	169	100

Hazırlanan anket formları 220 katılımcıya uygulanmış ancak bunlardan 204 âdetinin geri dönüşü sağlanmıştır. 204 anketin 21'i çeşitli veri eksikliğinden veya tutarsızlığından dolayı analiz dışı tutulmuştur. Bu nedenle toplamda 183 anket üzerinden analizler gerçekleştirilmiştir.

AMPİRİK BULGULAR

Demografik Veriler

Ankete katılanların demografik bilgilerinin belirtilmesi araştırmanın ayrıntılı sonuçlara ulaşabilmesi bakımından önem arz etmektedir. Ankette yer alan demografik bilgiler aşağıda ki tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 5. Katılımcıların Demografik Bilgileri

Kategori		Frekans (Kişi sayısı)	%
Cinsiyet	Erkek	137	75
	Kadın	46	25
Yaş	18-24 arası	19	10,4
	25-29 arası	45	24,6
	30-34 arası	31	16,9
	35-39 arası	25	13,7
	40-44 arası	24	13,1
	45-49 arası	15	8,2
	50-54 arası	17	9,3
	55 yaş ve üstü	7	3,8
Eğitim	İlköğretim	24	13,1
	Lise	60	32,8
	Yüksekokul	27	14,8
	Lisans	66	36,1
	Lisansüstü	6	3,3
Çalışma durumu	Kamu	110	60
	Özel	73	40
Aylık toplam gelir	1300 ₺'den az	13	7,1
	1300-2000 ₺ arası	41	22,4
	2001-3000 ₺ arası	50	27,3
	3001-4000 ₺ arası	40	21,9
	4001-5000 ₺ arası	15	8,2
	5001 ₺ veya üzeri	23	12,6

Tablo5. verilerine göre anket katılımcıların %75 (137 kişi)'i erkeklerden %25 (46 kişi)'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların yaş grupları incelendiğinde en fazla katılımın katılımcıların %24,6 (45 kişi)'si ile 25-29 yaş arası, en az katılımın ise katılımcıların%3,8 (7 kişi)'i ile 55 ve üstü yaş grubundan katılımcıların olduğu görülecektir.

Katılımcıların %36,1 (66 kişi)'i lisans eğitim seviyesine sahipken, %3,3 (6 kişi)'ü yüksek lisans eğitim seviyesine sahiptir. Çalışma sektörüne göre yapılan analizde, en fazla çalışan kamu sektöründe istihdam edildiği görülmektedir. Buna göre katılımcıların %60 (110 kişi)'i kamu, %40 (73 kişi)'i ise özel sektörde çalışmaktadır. Son olarak katılımcıların hanelerine giren gelir ile ilgili yapılan analizde asgari ücret düzeyinin altında 13 kişi (katılımcıların %7,1'i) çalışmaktadır. Katılımcıların %22,4 (41 kişi)'ünün hanesine 1300-2000₺, %27,3 (50 kişi)'ünün 2001-3000₺ arası, %21,9 (40 kişi)'unun 3001-4000₺ arası, %12,6 (23 kişi)'sinin ise 5001₺ veya üzeri gelir hanesine girmektedir.

BULGULAR

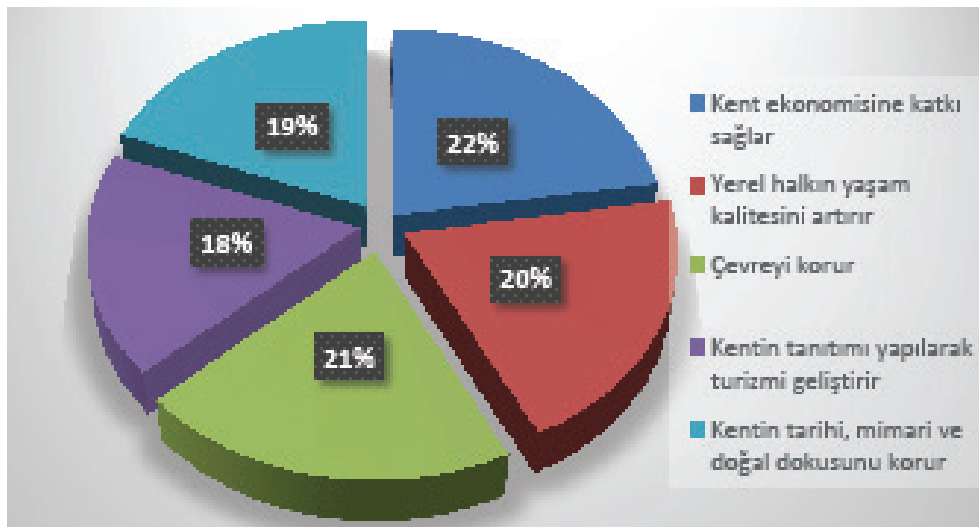
Sakin kent Uzundere'de çalışanların sosyal sorumluluk ve çevre algılar ile ilgili olan bu çalışma Kasım 2016 yılı Erzurum ili Uzundere ilçesinde bulunan 183 çalışana uygulanan anket sonuçlarına göre analiz edilmiştir. Bu çalışmada anket bulguları 3 bölümde incelenmiştir. İlk bölümde elde edilen verilerin frekans analizi ve sakin kent olmanın kazanımlarının değerlendirilmesi yapılmıştır. Analizin ikinci bölümünde SPSS programıyla yapılan "T testi" verileri ve son bölümde ankettten elde edilen veriler katılımcıların demografik verilerine göre çapraz tablolar aracılığıyla incelenmiştir.

Sakin Kent Olmanın Kazanımları ve Frekans Analizi

Sakin Kent Olmanın Kazanımları

Uzundere'nin sakin kent olmasıyla elde edilen kazanımların, çalışanlar açısından değerlendirilmesini yapmak amacıyla çalışanlara, "*Sakin kent olmanın kazançlarını önem sırasına göre en önemli 1 ve en az önemlisi 5 olmak üzere sıralayınız.*" şeklinde bir ifade yöneltilmiştir.

Şekil 4. Sakin Kent Olmanın Kazanımları

Sakin kent hareketinin şehirlere kattığı değerlerin, analiz edilmesi amacıyla anket katılımcılarından sakin kent hareketinin kazançlarını önem düzeyine göre sıralamaları istenmiştir.

Katılımcıların %22,4 (41 kişi)'ü "*sakin kent hareketi şehir ekonomisine katkı sağlar*" seçeneğini en önemli kazanım olarak görmektedir. İkinci en önemli kazanım olarak katılımcıların %20,8 (38 kişi)'i "*sakin kent hareketi çevreyi korur*" seçeneğini, orta düzeyde önemli olarak, katılımcıların % 20,2 (37 kişi)'si "*sakin kent hareketi yerel halkın yaşam kalitesini artırır*" seçeneğini seçmişlerdir. Katılımcıların % 19,1 (35 kişi)'i tarafından "*sakin kent hareketi kentin tarihi, mimari ve doğal dokusunu korur*" hükmü, az önemli olarak belirlenmiştir. Son olarak katılımcıların %17,5 (32 kişi)'i tarafından en az önemli olarak "*sakin kent hareketi şehrin tanıtımını yaparak turizmi geliştirir*" yargısı görülmektedir.

Yaşanılan Şehrin Sakin Kent Olmasından Memnuniyet

Katılımcılara Uzundere'nin sakin kent olmasından memnun olup olmadıkları sorgulanarak sakin kent olmanın çalışanlar açısından nasıl değerlendirildiği belirlenmeye çalışılmıştır.

Tablo 6. Yaşanılan Şehrin Sakin Kent Olmasından Memnun Olmaya Yönelik Değerlendirme

Yaşadığım şehrin sakin kent olmasından memnunum		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	92	50,3
Katılıyorum	61	33,3
Kararsızım	23	12,6
Katılmıyorum	3	1,6
Kesinlikle Katılmıyorum	4	2,2
Toplam	183	100

Ankete katılan 183 kişinin %50,3 (92 kişi)'ü yaşadığı şehrin sakin kent olmasından kesinlikle memnun olduğunu, %33,3 (61 kişi)'ü memnun olduklarını belirtmiştir. Katılımcıların %12,6 (23 kişi)'sı kararsız kalırken, %1,6 (3 kişi)'sı memnun olmadıklarını, %2,2 (4 kişi)'si kesinlikle memnun olmadığını ifade etmiştir.

Uzundere'deki çalışanlar yaşanılan şehrin sakin kent olmasından kesinlikle memnun oldukları gözlenmiştir. Katılımcıların yarısı yaşadığı şehrin sakin kent olmasından kesinlikle memnun iken 1/3'ü memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Bu nedenle kararsız olan ve memnun olmayanlar, toplam katılımcıların ¼'ü olduğu söylenebilir.

Çevresel Değerlerin Korunmasına Etkisi

Sakin kent standartlarından olan çevresel değerlerin korunması, sürdürülebilir bir çevrede yaşayabilmek için önemli bir husustur. Sakin kent unvanını alan bir şehir sahip olması nedeniyle çevresel değerleri daha fazla korumak durumundadır. Zira sakin kent unvanını çevresel değerlerini koruyan ve önemseyen şehirlere verilmektedir.

Katılımcılara "*Sakin kent olduktan sonra çevresel varlıkların korunmasının daha etkin bir şekilde sürdürüleceğini düşünüyorum*" hüküm bildiren ifadesi yöneltilmiştir. Katılımcıların %29 (53 kişi)'u "kesinlikle katılıyorum", %48,6 (89 kişi)'sı "katılıyorum", %14,2 (26 kişi)'si "kararsızım", %5,5 (10 kişi)'i "katılmıyorum", %2,7 (5 kişi)'si ise "kesinlikle katılmıyorum" seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 7. Sakin Kent Hareketinin Çevresel Değerlerin Korunmasına Etkisi

Sakin kent olduktan sonra çevresel varlıkların korunmasının daha etkin bir şekilde sürdürüleceğini düşünüyorum.		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	53	29
Katılıyorum	89	48,6
Kararsızım	26	14,2
Katılmıyorum	10	5,5
Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,7
Toplam	183	100

Tablo 7'deki veriler incelendiğinde Uzundere'nin sakin kent olmasıyla birlikte çevresel değerlerinin korunacağına dair görüşün baskın geldiği görülmektedir. Sakin kent hareketi, çevresel değerlerin yaşatılması, çevrenin sürdürülebilirliğine önem veren bir harekettir.

Çevre Kirliliğine Etkisi

Sakin kentler aynı zamanda çevrenin ve doğanın korunduğu şehirlerdir. Uzundere'de çalışanların, çevre kirliliğine yönelik düşünceleri Tablo 8'de gösterilmektedir.

Tablo 8. Sakin Kent Hareketinin Çevre Kirliliğine Etkisi

Sakin Kent Hareketi Çevre Kirliliğine Sebep Olmaktadır		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	17	9,3
Katılıyorum	24	13,2
Kararsızım	21	11,5
Katılmıyorum	66	36,3
Kesinlikle Katılmıyorum	54	29,7
Toplam	182	100

Katılımcılara "*Sakin Kent Olmasıyla Uzundere'de Çevre Kirliliği Olmaktadır.*" yargısı sunulurken Uzundere'de çevre temizliğine olan hassasiyetin düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların %9,3 (17 kişi)'ü Uzundere'de çevre kirliliğinin olacağına kesinlikle katıldıklarını belirtmiştir. Katılımcıların %13,2 (24 kişi)'si katılmadığını, %11,5 (21 kişi)'i kararsızlığını bildirmiştir. Katılımcıların %36,3 (66 kişi)'ü hareketin çevre kirliliğine sebep olmasına katılmadığını, %29,7 (54 kişi)'si kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. 1 kişi de geçersiz seçenek işaretlemiştir.

Çevresel değerlerin korunması ve sürdürülebilir bir çevrede yaşamak sakin kent hareketinin amaçları arasındadır. Uzundere'de de çevre kirliliğinin azalacağı, temiz bir çevrenin oluşacağı yönündeki görüşler yoğunlaşmaktadır.

Çevreye Duyulan Hassasiyete Etkisi

Çevresel duyarlılığa sahip olmak, kentin temiz ve sürdürülebilir bir çevreye sahip olmasını temin etmektedir. Katılımcıların sakin kent hareketinin çevreye duyulan hassasiyeti artırıp artırmadığı ile ilgili

görüşlerini almak için “*Uzundere'nin Sakin kent olması çevreye duyulan hassasiyeti artırır.*” hükmü sunulmuştur. Analiz sonuçları Tablo 9'da gösterildiği gibidir.

Tablo 9. Sakin Kent Hareketinin Çevreye Duyulan Hassasiyete Etkisi

Sakin Kent Hareketi Çevreye Duyulan Hassasiyeti Artırır		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	53	29,1
Katılıyorum	86	47,3
Kararsızım	26	14,3
Katılmıyorum	10	5,5
Kesinlikle Katılmıyorum	7	3,8
Toplam	182	100

Katılımcıların %29,1 (53 kişi)'i *Uzundere'nin Sakin kent olması çevreye duyulan hassasiyeti artırır* yargısına kesinlikle katıldığını, %47,3 (86 kişi)'ü katıldığını, %14,3 (26 kişi)'ü kararsız kaldığını ifade etmiştir. Katılımcıların %5,5 (10 kişi)'i katılmadığını, %3,8 (7 kişi)'i kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. 1 kişi de geçersiz işaretleme yapmıştır.

Bilinçli Ziyaretçiler Tarafından Tercih Edilmesine Etkisi

Anket katılımcılarından elde edilen bilgilere göre sakin kent hareketi, bilinçli ziyaretçilerin ilgilendiği alanlara yönelik mekânların tercih edilmesi için çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmektedir.

Tablo 10. Sakin Kent Hareketinin Uzundere'nin Bilinçli Ziyaretçiler Tarafından Tercih Ediyor Olmasının İncelenmesi

Sakin Kent Hareketi, Uzundere'nin Bilinçli Ziyaretçilerin Tercih Yeri Olmasını Sağlar.		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	55	30,2
Katılıyorum	91	50
Kararsızım	21	11,5
Katılmıyorum	10	5,5
Kesinlikle Katılmıyorum	5	2,7
Toplam	182	100

Katılımcılara “*Sakin kent hareketi, Uzundere'nin bilinçli ziyaretçilerin tercih yeri olmasını sağlar.*” ifadesi sunulmuş katılımcıların %30,2 (55 kişi)'si kesinlikle katıldığını, %50 (91 kişi)'si katıldığını, %11,5 (21 kişi)'i kararsız kaldığını, %5,5 (10 kişi)'i kararsız kaldığını, 2,7 (5 kişi)'si kesinlikle katılmadığını ifade etmiştir. Dolayısıyla ziyaretçilerin ilgilendikleri tarihsel, turizm, dinsel, doğal, çevresel, gibi özelliklerin tanıtımı yapılarak bu alanlara ilgisi olan bireylerin dikkati çekildiği söylenebilir.

Yerel Halkın Çevre Bilincine Etkisi

Çevre bilincinin gelişimi temiz bir çevrede yaşamak ve çevresel değerlerin varlığının sürdürülebilirliği açısından oneli bir konudur. Yerel halkın çevre bilincini belirlemek amacıyla katılımcılara, "Yerel halkın çevre bilincinin yeterli düzeyde olmadığı düşüncesindeyim." yargısı yöneltmiştir.

Tablo 11. Sakin Kent Hareketinin Uzundere’de Yerel Halkın Çevre Bilincinin Gelişimine Etkisinin İncelenmesi

Yerel halkın çevre bilincinin yeterli düzeyde olmadığı düşüncesindeyim.		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	29	16
Katılıyorum	66	36,5
Kararsızım	43	23,8
Katılmıyorum	35	19,3
Kesinlikle Katılmıyorum	8	4,4
Toplam	181	100

Katılımcıların %16 (29 kişi)’sı kesinlikle katıldığını, %36,5 (66 kişi)’i katıldığını, %23,8 (43 kişi)’i kararsız kaldığını, %19,3 (35 kişi)’ü katılmadığını, %4,4 (8 kişi)’ü kesinlikle katılmadığını ifade etmiştir. 2 kişi geçersiz işaretleme yapmıştır.

Tablo 11.’deki veriler incelendiğinde yerel halkın çevre konusunda bilincinin yeterli düzeyde olmadığı anlaşılmaktadır.

Çevre Bilincinin Oluşmasında Yerel Yöneticilerin Etkinliği

Çevre bilincinin oluşmasında yerel yönetimlerin yeterli olup olmadığını belirlemek amacıyla katılımcılara "Çevre bilincinin oluşumunda ilgililer kendilerine düşen görevi yeterince yerine getirmektedir." yargısı yöneltmiştir.

Tablo 12. Sakin Kent Hareketinin Uzundere’de Çevre Bilincinin Oluşumunda İlgililerin Etkinliğinin İncelenmesi

Çevre bilincinin oluşumunda ilgililer kendilerine düşen görevi yeterince yerine getirmektedir.		
	Frekans	%
Kesinlikle Katılıyorum	23	12,6
Katılıyorum	69	37,9
Kararsızım	60	33
Katılmıyorum	19	10,4
Kesinlikle Katılmıyorum	11	6
Toplam	182	100

Çevre bilincinin oluşumunda ilgililer kendilerine düşen görevi yeterince yerine getirmektedir yargısına katılımcıların %12,6 (23 kişi)’sı kesinlikle yöneticilerin halkın çevre bilincinin oluşturulmasında yeterli olduğu görüşündedir. Katılımcıların %37,9 (69 kişi)’u katıldığını, %33 (60 kişi)’ü kararsız kaldığını, %10,4 (19 kişi)’ü katılmadığını ve %6 (11 kişi)’sı kesinlikle katılmadığını belirtmiştir. 1 kişi de geçersiz işaretleme yapmıştır. Katılımcıların %39,3 (72 kişi)’ü yönetimin yeterliliği konusunda olumlu görüşü bulunmaktadır.

Sakin Kent Hareketinin Uzundere'ye Etkisinin Değerlendirmesi

Sakin kent hareketinin Uzundere'nin çevresel varlıklarına, sosyal ve ekonomik hayatına etkisinin genel değerlendirilmesi Tablo 13'te olduğu gibi yapılarak hangi alanı en çok etkilediği incelenmiştir.

Tablo 13. Sakin Kent Hareketin Uzundere'ye Etkisinin Ortalama Değerleri

Sıra		Ortalama	Değerlendirme
1	Yerel halkın yaşam kalitesine etkisi	1,92	Önemli
2	Yaşanılan şehrin sakin kent olmasından memnuniyet	1,74	Çok Önemli
3	Ekonomik kalkınmaya etkisi	2,34	Önemli
4	Yerel kimliğin korunmasına etkisi	1,89	Önemli
5	Çevresel değerlerin korunmasına etkisi	2,04	Önemli
6	Diğer kentlere göre tercih edilebilirliğine etkisi	1,91	Önemli
7	Yerel kalkınmaya etkisi	2,17	Önemli
8	Yerel halkın gelir düzeyine etkisi	2,41	Önemli
9	Sakin yemek hareketiyle işbirliği	2,24	Önemli
10	Çevreye kirliliğine etkisi	2,32	Önemli
11	Çevreye duyulan hassasiyete etkisi	2,13	Önemli
12	Doğal, turistik ve tarihi alanlara etkisi	1,83	Önemli
13	Biyocoşunluluğa Etkisi	2,2	Önemli
14	Alternatif Turizme Etkisi	1,92	Önemli
15	Tanııtıma Etkisi	1,83	Önemli
16	Bilinçli Ziyaretçiler Tarafından Tercih Edilmesine Etkisi	1,97	Önemli
17	Önemli Mekânların İmajına Etkisi	1,94	Önemli
18	Önemli Mekânların Markalaşmasına Etkisi	2,07	Önemli
19	İş Olanaklarına Etkisi	2,54	Önemli
20	Destinasyonlara Etkisi	2,48	Önemli
21	Yerel Halkın Çevre Bilincine Etkisi	3,39	Orta Düzeyde Önemli
22	Çevre Bilincinin Oluşmasında Yerel Yöneticilerin Etkinliği	2,67	Orta Düzeyde Önemli
23	Uzundere'de Bulunan Kamu Kurumları Yeterli Düzeydedir	2,62	Orta Düzeyde Önemli

Tablo 13'teki veriler sakin kent hareketin Uzundere'ye etkisine verilen yanıtların ortalaması alınarak oluşturulmuştur. Ortalama 1'e yaklaştıkça önem derecesi artmaktadır ve katılımcıların ilgili yargıya olan tepkilerinin olumlu şekilde etkilendiği sonucu çıkarılmalıdır.

En yüksek ortalama olan 3,39 değerine "Yerel halkın çevre bilincinin yeterli düzeyde olduğu düşünce-sindeyim." ifadesidir. En az katılımın olduğu "yerel halkın çevre bilincine sahip olduğu" hükmüne anket katılımcılarının katılmadığı konu ile ilgili olarak kararsızlığın bulunduğu anlaşılmaktadır.

En düşük değerine sahip olması nedeniyle en yüksek katılımın olduğu anlaşılan ve 1,74 ortalama değere sahip "Yaşadığım şehrin Sakin Kent olmasından memnunum." yargısıdır. Katılımcıların yaşadıkları kentin sakin kent olmasından memnun oldukları ve bu ifadeye kesinlikle katıldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 13'teki verilerin tamamının ortalaması alındığında 2,2değeri bulunur. Bulunan sayı 1,81 - 2,60 aralığında olması nedeniyle "Sakin kent hareketinin Uzundere'ye etkisi" başlığı altındaki bölümde yer alan hüküm bildiren ifadelerin tamamı katılımcılar tarafından kabul edilmekte olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla katılımcılar, sakin kent hareketinin Uzundere'ye etkisinin olduğunu düşünce-sindedirler.

Uzundere'nin Sakin Kent Unvanını Alması Neticesinde Gerçekleşen veya Gerçekleşecek Faaliyetlere Yönelik Algı

Uzundere'nin sakin kent unvanına sahip olunmasının katkılarının analiz edilmesi açısından çalışanların sakin kente yönelik algılarını ortaya koyması önem kazanmıştır. Tablo 14'teki veriler, katılımcıların görüşleri doğrultusunda One Sample T-Testi uygulanarak elde edilmiştir.

Tablo 14. Uzundere'nin Sakin Kent Unvanını Alması Neticesinde Gerçekleşen / Gerçekleşecek Faaliyetlere Yönelik Algıya Yönelik Ortalama Değerler

Sıra		Ortalama	Değerlendirme
1	Şehrin alt yapı sorunları azalmıştır	2,78	Orta Düzeyde Önemli
2	Ulaşım imkânları gelişmiştir	2,85	Orta Düzeyde Önemli
3	Şehir rekabet avantajı sağlamıştır	2,64	Orta Düzeyde Önemli
4	Yerel tedarikçilerin sayısı artmıştır	2,72	Orta Düzeyde Önemli
5	Şehir yatırımcılar için cazip hale gelmiştir.	2,60	Önemli
6	Yerel girişimcilik artmıştır	2,40	Önemli
7	Kadın girişimcilerin sayısı artmıştır	2,39	Önemli
8	Sosyal sorumluluk projeleri artmıştır	2,49	Önemli
9	Çevre üniversitelerin şehre katkısı artmıştır	3,02	Orta Düzeyde Önemli
10	Şehirdeki kültür, sanat ve diğer aktivitelerin sayısı artmıştır	2,90	Orta Düzeyde Önemli
11	Halkın çevreye olan farkındalığı artmıştır	2,60	Önemli
12	İşletmelerin çevreye olan duyarlılığı artmıştır	2,57	Önemli
13	Şehrin tarihi dokusu koruma altına alınmış ve sahiplenilmiştir	2,26	Önemli
14	Şehirde planlı gelişim başlamıştır	2,46	Önemli
15	Şehirdeki asayiş ve güvenlik artmıştır	2,45	Önemli

Tablodaki veriler incelendiğinde 2,26 ortalamaya sahip olan "**Şehrin tarihi dokusu koruma altına alınmış ve sahiplenilmiştir.**" hükmü anket katılımcıları tarafından en çok kabul edilen ve en önemli seçenek olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Uzundere'nin sakin kent unvanını almasıyla şehrin tarihi değerlerine özen gösterildiği **görüşü** en çok kabul edilen görüştür.

3,02 ortalamaya sahip olan "**Çevre üniversitelerin şehre katkısı artmıştır.**" seçeneği ise katılımcılar tarafından en az kabul edilen seçenektir. Uzundere'nin gelişiminde çevre üniversitelerin katkısının olduğu görüşüne katılımcılar kararsız kalmaktadır.

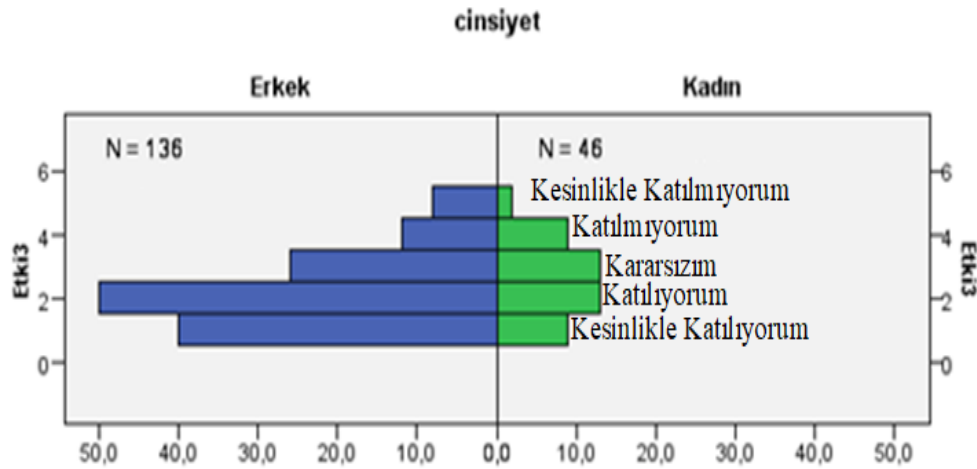
Araştırma bulgularına göre farklılık analizleri

Anketin 3. bölümünde yer alan 23 hüküm bildiren ifade temel alınarak yapılan analizde "*Sakin kentin ekonomik bakımdan yaşantıma olumlu katkı kazandıracağını düşünüyorum*" yargısına yönelik kadın erkek arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

Bağımsız örneklem testine göre; $p < 0,05$ iken $0,044 < 0,05$ olması nedeniyle, veriler arasında anlamlı bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz.

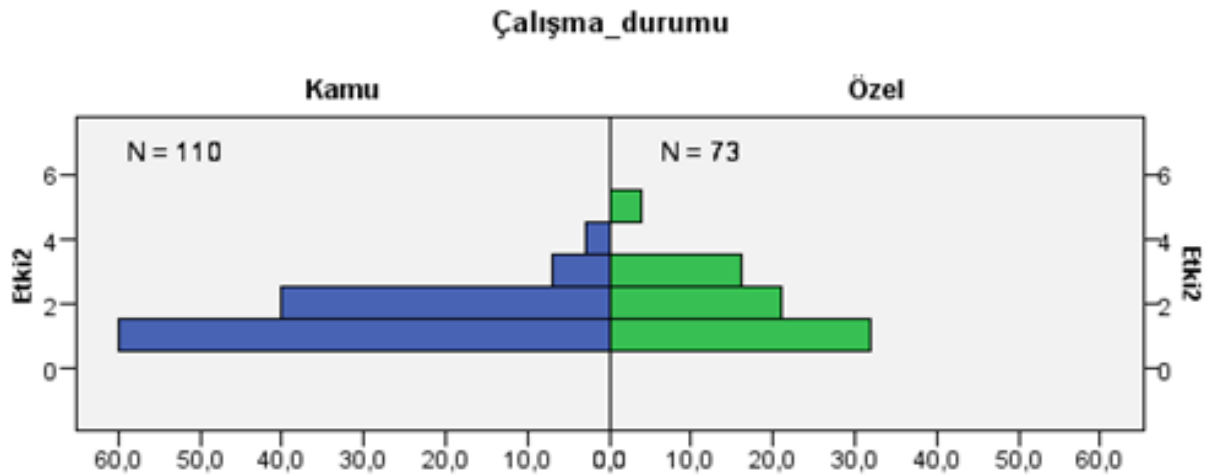
Dolayısıyla cinsiyet ile sakin kentin ekonomik bakımdan yaşantısına olumlu katkı kazandıracağını düşünenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve erkeklerin kadınlara göre ekonomik bakımdan yaşantılarına sakin kent hareketinin olumlu katkısı olduğuna olan düşüncenin daha baskın olduğu ulaşılmıştır.

Şekil 5. Cinsiyete Göre Sakin Kentin Ekonomik Bakımdan Hayata Olumlu Katkı Sağlayacağı Düşüncesi

Tablo 14'teki verilere göre "p" değerinin 0,05'ten küçük olduğu ifadeler ile çalışma sektörü arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Buna göre "p" değerinin 0,024 olduğu "Yaşadığım şehrin Sakin Kent olmasından memnunum" yargısı ile çalışma sektörü arasında anlamlı bir ilişki vardır.

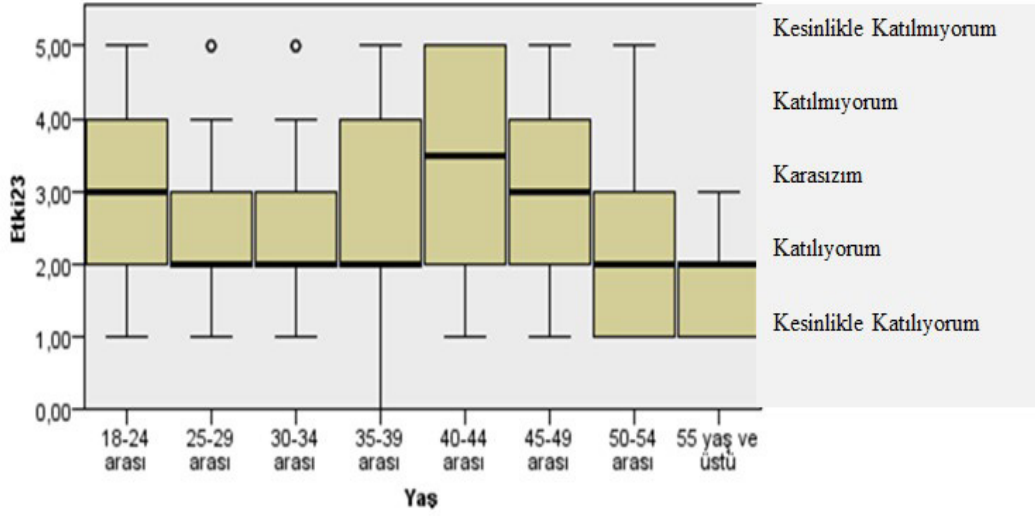
Şekil 6. Çalışma Sektörüne Göre Yaşanılan Şehrin Sakin Kent Olmasından Memnuniyet

$p < 0,05$ iken $0,024 < 0,05$ olduğundan çalışma sektörü ile yaşanılan şehrin sakin kent olması arasında anlamlı bir ilişki belirlenmiştir. İlişkinin katsayısı pozitif olduğundan ve kamu sektörü için 1 kodu, özel sektör için 2 kodu kullanıldığından ilişkinin yönü kamudan özele doğru artmaktadır. Dolayısıyla kamu sektörüne göre özel sektör çalışanları yaşadığı şehrin sakin kent olmasından daha fazla memnun olduğu görülmektedir.

Analize göre Uzundere'de bulunan kamu kurumlarının yeterli olduğu yönündeki olumlu görüşler arttıkça olumsuzlaşmaktadır. Buna göre; $p < 0,05$ iken $0,019 < 0,05$ olduğundan Uzundere'de bulunan kamu kurumları yaşa anlamlı bir ilişki sergilemektedir.

Şekil 7. Yaşa Göre Uzundere'de Bulunan Kamu Kurumlarının Yeterliliği

Katılımcıların yaşı arttıkça Uzundere'de bulunan kamu kurumlarının yeterli olduğuna yönelik görüş baskındır.

Anketin demografik veriler kısmında yer alan "İşinizde kaç yıldır çalışmaktasınız?" sorusuna verilen cevaplara göre yapılan farklılık analizinde sakin kent hareketinin Uzundere'ye etkisi başlığı altında bulunan 23 hüküm bildiren ifadenin hiçi birisi ile anlamlı bir ilişkisi olmadığı bilgisine ulaşılmıştır.

Haneye Giren Toplam Gelire Göre Farklılık Analizi

Anket katılımcıları 6 farklı grupta ifade edilmeye çalışılan gelir kategorisine ayrılarak aylık hanelerine giren gelir miktarı belirlenmeye çalışılmıştır. Hanesine giren aylık toplam gelire göre sakin kent hareketinin Uzundere'ye etkisine yönelik katılımcı fikirlerinin değişip değişilmediği incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15.Sakin Kent Hareketinin Uzundere'ye Etkisinin Gelire Göre Farklılık Analizi

	Ki-kare	df	Anlamlılık (P)
Etki1	11,803	5	0,038
Etki2	6,126	5	0,294
Etki3	5,838	5	0,322
Etki4	5,752	5	0,331
Etki5	8,000	5	0,156
Etki6	3,585	5	0,611
Etki7	5,824	5	0,324
Etki8	5,172	5	0,395
Etki9	6,625	5	0,250
Etki10	4,753	5	0,447
Etki11	5,226	5	0,389
Etki12	9,172	5	0,102
Etki13	8,236	5	0,144
Etki14	8,745	5	0,120
Etki15	13,943	5	0,016

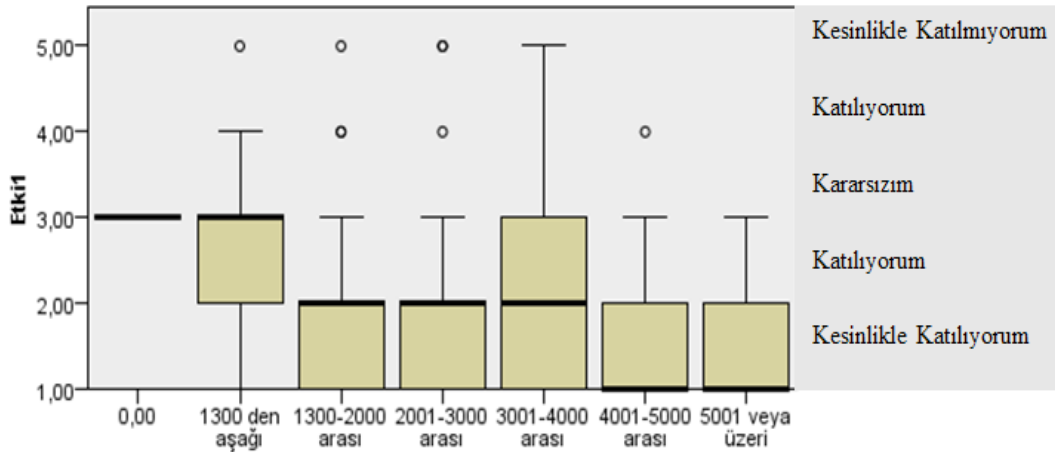
Etki16	17,964	5	0,003
Etki17	15,144	5	0,010
Etki18	13,875	5	0,016
Etki19	10,791	5	0,056
Etki20	10,402	5	0,065
Etki21	4,221	5	0,518
Etki22	5,772	5	0,329
Etki23	1,120	5	0,952
a. Kruskal Wallis Test			
b. Gruplama Değişkeni: Aylık Gelir			

Tablo 15.'te yer alan veriler incelendiğinde sakin kent hareketinin Uzundere'ye etkisinin katılımcı hanesine giren toplam gelire göre 5 farklı hüküm bildiren ifade ile anlamlı bir ilişkisi olduğu belirlenen görülmektedir.

a) **Sakin kent, yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir yargısı ile katılımcıların hanesine giren toplam gelir ilişkisi.**

Anketin 3. bölümünde yer alan "Sakin kent, yerel halkın yaşam kalitesinin yükseltilmesi için iyi bir modeldir" hükmüne katılımın katılımcı hanesine giren toplam gelire göre arttığı belirlenmiştir. Zira $p < 0,05$ iken $0,038 < 0,05$ ve katsayının işareti pozitif olması nedeniyle artan yönlü bir ilişki olduğuna ulaşılmıştır.

Şekil 8. Sakin Kent, Yerel Halkın Yaşam Kalitesinin Yükseltilmesi İçin İyi Bir Modeldir Yargısı İle Katılımcıların Hanesine Giren Gelir İlişkisi

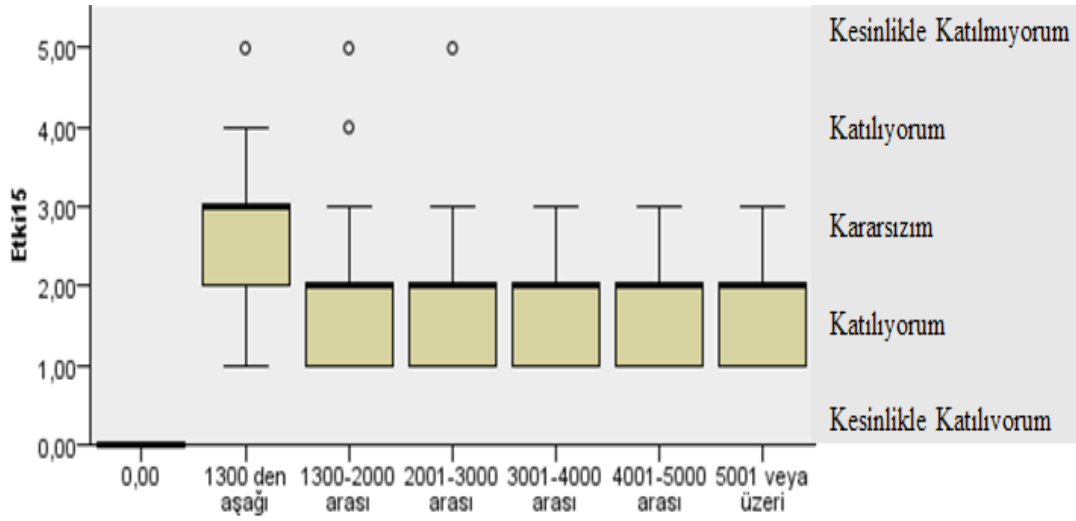

Katılımcıların hanelerine giren aylık toplan gelir arttıkça, sakin kent hareketinin Uzundere'de yaşayan yerel halkın yaşam kalitesini yükselteceğine olan inanın artacağı yorumu yapılabilir.

b) **Sakin kent hareketi Uzundere'deki tarihi, turistik ve doğal varlıkların tanıtılmasında doğrudan etkilidir yargısı ile katılımcıların hanesine giren toplam gelir ilişkisi.**

Yine anketin 3. bölümünde yer alan 15. "Sakin kent hareketi Uzundere'deki tarihi, turistik ve doğal varlıkların tanıtılmasında doğrudan etkilidir" hükmüyle katılımcı hanesine giren aylık toplam gelir arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Şekil 9. Sakin Kent Hareketinin Uzundere'nin Tarihi, Turistik ve Doğal Varlıklarının Tanıtılmasında Etkinliği İle Katılımcıların Aylık Toplam Gelir İlişkisi

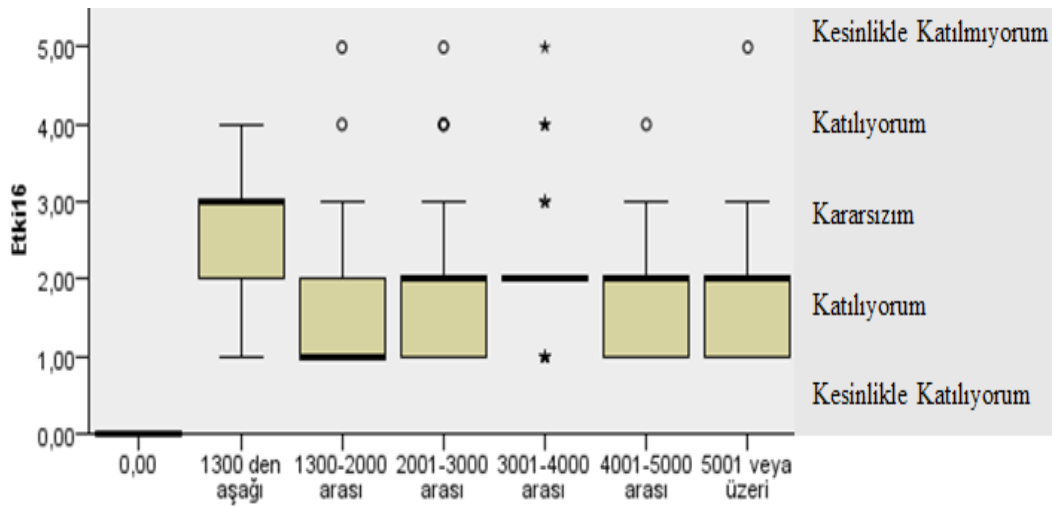

Bu ilişkiye göre, $p < 0,005$ İken $0,016 < 0,05$ olduğundan ve katsayının işareti pozitif olduğundan katılımcılar arasında haneye giren aylık toplam gelir miktarı arttıkça, sakin kent hareketinin Uzundere'deki tarihi, turistik ve doğal varlıkların tanıtılmasında etkili olduğuna yönelik inanışta artmaktadır.

c) Sakin kent hareketi sayesinde Uzundere'nin bilinçli ziyaretçiler tarafından ziyaret edilmektedir yargısı ile katılımcıların hanesine giren aylık toplam gelir ilişkisi.

Sakin kent hareketi sayesinde Uzundere'nin bilinçli ziyaretçiler tarafından ziyaret edildiğine olan inanış ile katılımcıların aylık toplam geliri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 10. Sakin Kent Hareketi Sayesinde Uzundere'yi Ziyaret Eden Bilinçli Ziyaretçilerin Arttığı Düşüncesi İle Aylık Toplam Gelir İlişkisi

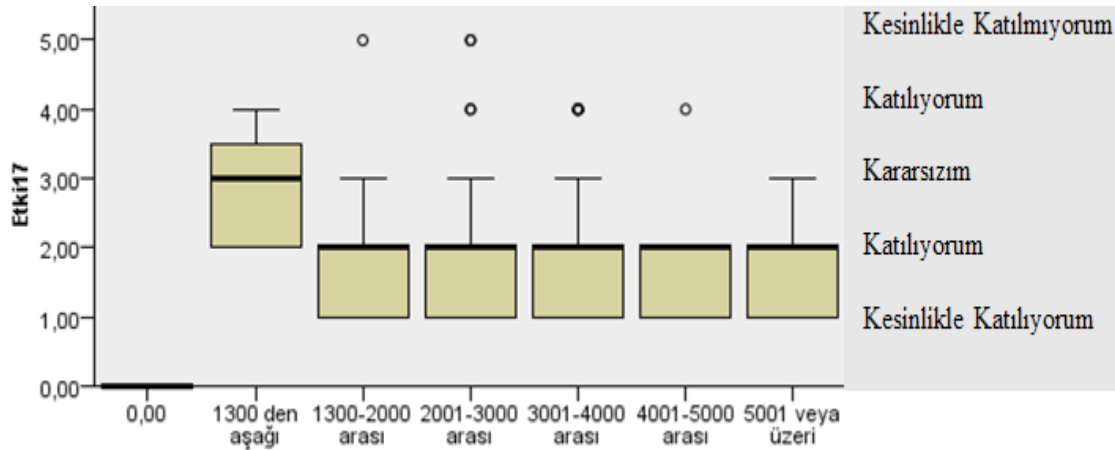

Yapılan analiz sonuçlarına göre, $p < 0,05$ iken $0,003 < 0,05$ ve "p" katsayısının yönü pozitif olması nedeniyle katılımcıların aylık toplam gelir seviyesi arttıkça sakin kent hareketi sayesinde bilinçli ziyaretçilerin Uzundere'yi ziyaret ettiğine yönelik düşünce baskın gelmektedir.

d) **Sakin kent hareketi Uzundere için önemli mekânların imajını yükseltmektedir yargısı ile katılımcıların hanesine giren aylık toplam gelir ilişkisi.**

Anketin 3. bölümü içerisinde yer alan 17. ifade olan “Sakin kent hareketi Uzundere için önemli mekânların imajını yükseltmektedir” hükmü ile katılımcıların hanesine giren aylık toplam gelir seviyesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Şekil 11. Sakin Kent Hareketinin Uzundere'nin Önemli Mekânlarının İmajını Yükseltmesine Olan İnanç İle Katılımcıların Aylık Toplam Gelir İlişkisi

Yapılan test sonuçlarına göre, $p < 0,05$ iken $0,003 < 0,05$ ve “p” katsayısının yönü pozitif olduğundan katılımcıların aylık toplam geliri arttıkça sakin kent hareketinin Uzundere'nin önemli mekânlarının imajını yükselttiğine yönelik düşünce de artmaktadır.

SONUÇ

Sakin kent hareketi, İtalya'da 1999 yılında ortaya çıkmış ve kısa zamanda etki alanını genişleterek 2017 Eylül ayı itibariyle dünya genelinde 30 ülkeden toplam 236 kentin katıldığı uluslararası bir organizasyon haline gelmiştir. Türkiye 2009 yılından beri sakin kent hareketini desteklenmekte ve bu hareket kapsamında kent sayısını arttırmanın çabası içerindedir. 2017 yılı itibariyle sakin kent olma kriterlerini yerine getirmiş olan Türkiye'nin 14 ilçesi, sakin kent unvanını almaya hak kazanmıştır. Bu bağlamda Erzurum ili Uzundere ilçesi de 2016 Mayıs ayında sakin kent unvanını alan sakin kent hareketinin bir üyesi olmuştur.

Bu araştırmada, Uzundere çalışanlarının, sosyal sorumlulukları ve sakin kent hareketinin çevresel değerlere yönelik algıları üzerinde oluşturduğu etki çalışma konusu yapılmıştır. Araştırmadan elde verilere göre, sakin kent hareketi kentlerin gelişim ve ilerlemede rol model olabilecek gerekli argümanlara sahiptir. Bu bakımdan sakin kent unvanını alan şehirlerin gelişimlerinin sürdürülebilir olduğu ve çalışan bireylerin pozitif tutum ve davranışlar içerisinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen diğer verilere göre, sakin kent unvanını elde etmiş olan Uzundere'de çalışanların sakin kent olma sürecinde bilgi ve görüşlerine yeterince yer verilmemiştir. Dolayısıyla ilçenin demokratik katılım anlamında yeterli olmadığına, katılımcı demokrasinin işlerlik kazanabilmesinin, yönetim mekanizmalarında çalışanların düşüncelerinin karşılık bulmasının sakin kent felsefesinin benimsenip yaşatılması bakımından bir eksiklik olarak görüldüğüne ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda diğer ilçelerde sakinleşme hareketinin yaygınlaştırılması veya sakin kent unvanına sahip olunması doğrultusunda çalışmaların yapılması aday ilçelerin sosyoekonomik gelişmişlik düzeyine katkı sağlayacağı düşüncesine ulaşılmıştır. Yine bu bağlamda yerel yönetim ile ilçe çalışanlarının birlikte hareket etmeleri sürecin daha sağlıklı yürütülmesi bakımından önem arz etmektedir.

Uzundere ilçe çalışanlarından oluşan katılımcıların görüşlerine göre ilçenin sakin kent olmasıyla elde edilen en önemli kazanım "*Kentin tanıtımının yapılarak kent turizmini geliştirmektir.*" İkinci önemli olarak görülen kazanım: "*Kentin tarihi, mimari ve doğal dokusunu korumak*", orta düzeyde önemli olarak görülen kazanım: "*Yerel halkın yaşam kalitesini artırmak*", az önemli olarak görülen kazanım: "**Çevreyi korumak**", en az önemli olarak görülen kazanım ise: "*Kent ekonomisine katkı sağlama*" olarak ortaya çıkmıştır.

Uzundere'nin sakin kent olması ayrıca ilçede çevresel farkındalığı arttırarak, hava, su, toprak ve diğer doğal kaynaklar ile kültürel değerlerin optimal kullanımına katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

- Atauniv. (2009). *Saklı Cennetin Altın Çiçekleri Projesi*.<http://www.atauniv.com/ataturk-universitesi/sakli-cennetin-altin-cicekleri-projesi.html>, (19.05.2009).
- Ateş, Ş. ve Şen, U. (2015). *Uzundere Doğa-Tarih-Turizm-Kültür*. Erzurum: Uzundere Belediyesi Kültür Yayınları.
- Bilgin, V. (2007). *Türkiye’de Değişimin Dinamikleri*. Ankara: Lotus Yayınevi.
- Cittaslow Turkey. (2017). *Cittaslow Türkiye*. <http://cittaslowturkiye.org/#cittaslow>, (20.01.2017)
- Cittaslow. (2017). Association. <http://www.cittaslow.org/content/association>, (03.08.2017)
- Cittaslowmovement. (2017). The Slow Movement: Making a Connection. <http://www.slowmovement.com>, (10.07.2017)
- Collins Cobuild. (2006). *Collins Cobuild Advanced Learner’s English Dictionary*. Collins Cobuild.
- Coven, T. (2009). *Creative Destruction: How Globalization is Changing The World’s Cultures*. Princeton University Press, Princeton and Oxford.
- Çakmak, E. (2010). *Uzundere Stratejik Gelişme Planı: Vizyon 2023*. Erzurum: Uzundere Stratejik Gelişme ve Turizm Master Planı.
- Çınar, O. (2010). “Okul Müdürlerinin İletişim Sürecindeki Etkililiği”. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26 (1), 1-10.
- Emür, S. H. ve Onsekiz, D. (2007). “Kentsel Yaşam Kalitesi Bileşenleri Arasında Açık ve Yeşil Alanların Önemi – Kayseri/Kocasinan İlçesi Park Alanları Analizi”. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22, 367-396
- Erdoğan, E. (2013). *Türkiye’deki en Sakin kentler*. Hürriyet Arşiv.<http://www.hurriyet.com.tr/turkiye-deki-en-sakin-sehirler-23158693>, (28.04.2013).
- Ergüven, M. H. (2011). “Cittaslow – Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği”. *Kırklareli: Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*. 3 (2), 206-221.
- Gouzundere. (2016). *Etkinlikler*. <http://gouzundere.com/etkinlikler/>, (16.10.2016).
- Güldiken, N. (2015). *Çalışma Sosyolojisi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Güldiken, N. ve Aslan, M. (2006). “Küreselleşme Ve Ulusallığın Diyalektik Etkileşimi I”, Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, 7 (2), 183-190.
- Gür, M. (2015). *Kentsel Dönüşüm Uygulamasında Yaşam Kalitesi Araştırılması ve Kavramsal Bir Model Önerisi: Bursa Doğanbey Örneği*. Bursa: Nilüfer Belediyesi, Akmat Akınoğlu Matbaa.
- Karahan, F. ve Çakır, E. (2011). *Uzundere Turizm Master Planı: Vizyon 2023*. Erzurum: Uzundere Belediyesi Yayınları.
- Karakaş, M. (2015). *Modernlik, Küreselleşme ve Türkiye’nin Kimlikler Evreni*. İstanbul: Küre Yayınları.
- Keleş, R. (2005). *Çevre Politikası*. Ankara: İmge Kitapevi
- Kentleşme Şurası. (2009). *Kentsel Teknik Altyapı ve Ulaşım Komisyonu*. Kentleşme Şurası 2009. Cilt I. Ankara: Bayındırlık ve İskân Bakanlığı.
- Knox, P. L. (2009). *Kleistädte und Nachhaltigkeit. Konzepte für Wirtschaft, Umwelt und soziales Leben*. Basel: Birkhäuser Verlag AG.

- Knox, P. L. (2005). "Creating Ordinary Places: Slow Cities in a Fast World". *Journal of Urban Design*. 10, 1-11.
- KUDAKA. (2016). *Erzurum Eko Agro Turizm*. http://erzurumdayatirim.kudaka.org.tr/dokumanlar/Erzurum_Eko_Agro_Turizm.pdf , (23.10.2016).
- Leitch, A. (2003). "Slow food and the politics of pork fat: Italian food and Europeanidentity". *Ethnos*, 68 (4), 437-462.
- Mayer, H. & Knox, P. L. (2006), "Slow Cities: Sustainable Places In A Fast World" *Journal Of Urban Affairs*, 28 (4), 321-324.
- Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği. (2014). *T. C. Resmi Gazete*, 29030, 14 Haziran 2014
- Newman, P. & Jennings, I. (2012). *Cities As Sustainable Ecosystems: Principles And Practices*. Island Press.
- Orhan, T. ve Karahan, F. (2010). "Uzundere İlçesi ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Potansiyelinin Değerlendirilmesi". *Artvin Çoruh Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*. 11 (1), 27-42.
- Özkaynak, B. ve Adaman, F. (2004). *Sürdürülebilir Kent: Yalova Projesi*. İstanbul:Tüesses Yayınları.
- Özsoy, M. H. (2016). "Erzurum'un Uzundere İlçesinde HES dendi huzur gitti". *Hürriyet*. <http://www.hurriyet.com.tr/hes-dendi-huzur-gitti-40085340>, (11.04.2016).
- Öztürk, H. ve Gül, H. "Sosyal Belediyecilik Sosyal Devlete ve sosyal Haklara Bir Alternatif mi?" [Bildiri]. Ayhan. A (Ed.). IV. *Sosyal Haklar Ulusal Sempozyumu*. 8-19 Ekim 2012, (ss.377-392), Muğla: Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi.
- Parkins, W. & Craig, G. (2006). "Slow Living". *Oxford Berg Publisher*.
- Sezgin, M. ve Ünüvar, Ş. (2011). *Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir*. Konya: Çizgi Kitabevi
- Sırım, V. (2012). "Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak Sakin Şehir Hareketi ve Türkiye'nin Potansiyeli". *Karabük Üniversitesi, Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*. Özel Sayı, 119-131.
- Slow Food. (2017). *About Us*. <http://www.slowfood.com/about-us>, (13.01.2017)
- Soyer, T. (2016). *HES İsyanına Seferihisar'dan Destek*. Seferihisar Belediyesi. <http://seferihisar.bel.tr/uzundere-nin-hes-isyanina-seferihisardan-destek/>, (13.04.2016).
- Şahin, İ. ve Kutlu, S. Z. (2014). "Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde BirDeğerlendirme (Cittaslow)". *An. Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 55-63.
- Tarımtv. (2014). *Erzurumlu çiçekçi kuzenlerin başarısı*. http://www.tarimtv.gov.tr/HD4763_erzurumlu-cicekci-kuzenlerin-basarisi.html, (30.05.2014).
- Tekeli, İ., Çağatay, G., Vaizoğlu, S., Algan, N., Dündar, A. K. (2010). *Yaşam Kalitesi Göstergeleri Türkiye İçin Bir Veri Sistemi Önerisi*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi Raporları. 2. Baskı.
- The Cittaslow List. (2017). *Association*. http://www.cittaslow.org/sites/default/files/content/page/files/246/cittaslow_list_july_2017.pdf, (02.08.2017).
- The Slow Food Manifesto For Quality. (2017). http://slowfood.com/filemanager/Convivium%20Leader%20Area/Manifesto_Quality_ENG.pdf, (04.03.2017).
- Uzundere Belediyesi. (2016). *Tortum Gölü*.http://www.uzundere.bel.tr/haber_detay.asp?id=197, (02.11.2016).
- Uzundere. (2016). *Hakkımızda*. <http://www.uzundere.gov.tr/>, (02.10.2016).
- Yıldız, K., Sipahioğlu, Ş. ve Yılmaz, M. (2008). *Çevre Bilimi ve Eğitimi*. Ankara:Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Yurtseven, H. R. (2007). *Slow Food ve Gökçeada: Yönetmel Bir Yaklaşım*. Ankara. Detay Yayıncılık.
- Yurtseven, H. R., Kaya, O. ve Harman, S. (2010). *Yavaş hareketi*. Ankara: Detay Yayıncılık.